R.No.M 3152. Estd. 1930

జమీన్‌రైతు

THE ZAMIN RYOT

THE ANDHRA NATIONAL KISAN WEEKLY, NELLORE. (S. I.)

సంపాదకుడు: నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు.

సంపుటం 17 సంచిక 36 | శుక్రవారం - 6-9-46 - నెల్లూరు. | వెల 0—1—6

భారతీయుడే వైస్రాయికావాలి

"ఇండియాలో భారతీయుడే వైస్రాయిగుండవలె. అధమపక్షం లేబర్‌పార్టీసభ్యుడైనా వైస్రాయికావలె. వేవల్‌యందు వారి అనుచరులందు నాకు విశ్వాసంలేదు. మత ద్వేషాలు వారే కల్పిస్తున్నారు. భారతదేశంలో బ్రిటిషువారు తీసుకురాదలచిన నూతన యుగం లార్డ్ వేవెల్ మొదలయినవారిని యిండియానుండి రప్పిస్తేగాని రాదు.

సర్ తేజ్‌బహదూర్‌సప్రూ వైస్రాయికావటానికి అర్హుడు. వృద్ధుడైనా యోగ్యుడు.

—లండన్‌లో మన రంగా.

ఆంధ్రసభ రజతోత్సవము.

నేటికి నెల్లూరు ఆంధ్రసభాస్థాపన జరిగి 25 సంవత్సరాలు. స్వంతభవనాన్ని నిర్మించుకొని కళకళలాడుతూ 30–8–46 తేదిన రజతోత్సవం కన్నుల పండువుగా జరుపుకున్నది.

కార్యక్రమము.

ఉదయం 9 గం.కు సభ ప్రారంభింపబడింది. జిల్లాలోని, నగరంలోని ప్రముఖులంతా సభ నలంకరించారు. మంగళాశీర్వాదాంతో హైకోర్టు జడ్జి పి. వి. రాజమన్నారుగారు అధ్యక్షతవహించారు. సరసకవిగారి 'గరిమణా' ప్రార్థన పద్యముతో సభ పుపక్రమింపబడ్డది. అధ్యక్షులు యీ వూరి బాంధవ్యం చాలాకాలంగా తనకున్నదని, లాయరు పెద్దలు మున్నగు వారందరితో చాలా పరిచయంవున్నదని సంబంధాన్ని తెలుపుతూ 25 సంవత్సరాలుగా యీ సంస్థ జీవించియున్నందుకు సంతోషమని తెలుగు నాట 'అనిత్యాని శరీరాః' కే గాక సంస్థలకుగూడ అదేగతి ప్రాప్తించివున్నదని మన దేశంలో సంస్థలు ఉద్యమాలు, పత్రికలు ఆరంభశూరత్వంతో బయలు దేరి అచిరకాలంలో అదృశ్యమై పోతున్న సందర్భంలో యీ సంస్థ యిన్నాళ్లు బ్రతుకడం అదృష్టమని సభాస్థిరత్వానికి భవనం నిదర్శనమని వినాయక చవితినాడు యీ మహోత్సవం జరగడం 'ప్రసన్న వదనంధ్యాయే. త్సర్వవిఘ్నోపశాంతయే' అని వినాయకచవితిలో ఆధిక్యం ఔచిత్యంవున్నదని గణపతికి నృత్యగీతాలు, శబ్దోపాసనలో ఆధిక్యంవున్నదని, 'కవీం కవీనాం' అని ఋగ్వేదంఅన్నదని, యింకొక విశేషం గణపతి బ్రహ్మచారిగావడం శబ్దోపాసనలో యింద్రియ నిగ్రహ మవ్యశ్యకమని యీనాడు కవికి నీతికి సంబంధంలేదనడం నేటి మర్యాదయైనదని, నీతికి నేటి ఆరాధకుడు గణపతే నిదర్శనమని చెపుతూ సంగీతం నటసన్మానం మున్నగు బహుళ కార్యక్రమమున్నదిగాబట్టి తాను విరమిస్తున్నానని అధ్యక్షస్థానానికి అర్హతలేకున్నా నానధిరోహించినందుకు క్షమించవలెనని వారి పున్యాసంముగించిరి.

నివేదిక.

కార్యదర్శి వేలమూతలగారు ఆంధ్రసభాభవన నిర్మాణ నివేదికను విపులంగా యేవిధంగా ప్రారంభించింది, ఎవరెవరు యెంతెంత విరాళాలిచ్చింది, ఎవరెవరు కార్యనిర్వాహణ భారాన్ని నిర్వహించింది. వివరించిరి. మొత్తం యీ కట్టడానికి 12 వేలు వ్యయమైనట్లు చెప్పిరి.

కోటిరెడ్డిగారిచే గృహప్రవేశం.

మంత్రి శ్రీ కోటిరెడ్డిగారు ధర్మపత్నిగారితో సభ నలంకరించిరి. సభాప్రవేశంజరుపుతూ యీవిధంగా పున్యసించిరి. ఇతరులవలెనే నేవిధంగాను సహా[illegible]కున్నను నాకిచ్చినఆవకాశానికి ధన్యవాదాలు. [illegible] నెల్లూరుతో సంబంధబాంధవ్యాలు కలుపుకున్నారు! మా జిల్లాకు మీ జిల్లాకుగూడ మంచిలో సామ్యమున్నా లేకున్నా ఘోరనేరాల్లోమాత్రం సంబంధమేర్పడుతున్నది. కార్యదర్శిగారన్నట్లు నేను యీ జిల్లాలో సంబంధంచేయడంవల్ల, యెక్కువ మగ పిల్లలను కలిగినవాడనగుటవల్ల మా మండలానికే రాడం. ఆంధ్రసభ 25 సంవత్సరాలు బ్రతకడం భవనం నిర్మించుకోవడం రజతోత్సవం జరపడం సంతోషకరము. తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు విరాళాన్ని మొదటయిచ్చి దీన్ని పుపక్రమించినందుకు రెడ్డిగారి హస్తవాసి మంచిదగుటవల్ల యీ నిర్మాణం విజయవంతంగావడం సంతోషప్రదం. కాని యింత మంది ధనవంతులున్న యీ జిల్లా యీ కొద్దిపాటి కార్యానికి యితరజిల్లాలసహాయం కోరడంలోనేమో

ఆంధ్రసభల పునైక్యం ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రసత్కారకతను కల్పించినది. తదాశయసిద్ధి త్వరలోనే కలుగనున్నది. ఈ ఆంధ్రసభ నాట్యకళకే యెక్కువ అవకాశమిచ్చినట్లు కనపడుచున్నది. నీరు యితర విషయాల్లోగూడ శ్రద్ధ తీసికోవలసివుంటుంది. ఆంధ్రరాష్ట్ర విషయంలో ప్రత్యేక ప్రాధాన్యతవున్నది. కృష్ణ గోదావరి పాడిపంటలు, ఖనిజసంపద, వీటన్నిటిలో ఆంధ్రదేశానికి ఒక విశిష్టతవున్నది. పెన్నానది ప్రాముఖ్యం ఒకటి రెండు తాలూకాలు భాగ్యవంతంచేసినా తక్కిన తాలూకాలన్నీ మామూదిరే వెనకబడియున్నవి. రాయలసీమ నీరు నెల్లూరుకివ్వడానికి వీలులేదు కృష్ణ, తుంగభద్రనీరు 8 వ భాగం తప్ప తక్కిందంతా సముద్రంలోనే కలిసిపోతున్నది. అట్టినీటిని వుపయోగిస్తే తక్కిన మెట్ట తాలూకాలుగూడ బాగుపడగలవు. సంగమేశ్వర ప్రాజెక్టు 20 సంవత్సరాలుగా ప్రసక్తిలోవున్నా యిప్పటికీ ఫలవంతంకాలేదు. చిన్న నేరుమాత్రం మళ్లీ కదలిక కలిగింది. ఇది పెద్ద ప్రాజెక్టు. ఇది ప్రారంభిస్తే నెల్లూరు మెట్ట తాలూకాలకుగూడ లాభిస్తుంది. దీనికి కావలసినంత ఆందోళన మీరుగూడ సాగించండి. అడగందే అమ్మయినా పెట్టదు. కాపున ఆంధ్రసభ వారు యీ విషయంలోగూడ ఐక్యం వుచ్చుకోవడం అవసరం. ప్రజాపరిషత్తు భగ్నమైనా ఆంధ్రరాష్ట్రం ప్రత్యేకించుకోవడంలో కృషి చేయవలసివుంటుంది. ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ముఖ్యపట్టణ విషయం వివాదంలో వున్నది. మద్రాసు కేంద్రపట్టణంగా వుండడం యిరువురికీ అన్నివిధాలా సౌకర్యంగావుంటుంది. నెల్లూరుకుగూడ అందుబాటులోవుంటుంది. తమిళరాష్ట్రంలోగూడ అన్నిజిల్లాల్లో తెనుగువారున్నారు. కాని వారు యిండ్లలో మాట్లాడుకునేది తెలుగుభాష. కాని వారికి తెనుగు విద్యాప్రాప్తికి అవకాశంలేకుండావున్నది. తమిళులు మన దేశంలో వున్నారంటే వారి విద్యావిషయం ప్రభుత్వ గమనానికివచ్చింది. ఇక మాతృభాషకు ప్రాముఖ్యమివ్వాలి. యూనివర్సిటీల దృష్టిగూడ మారుతుంది. మీకు యీ అవకాశం యిచ్చినందులకు ధన్యవాదాలు.

తరుప్రతిష్ఠాపన.

అభినవతిక్కన ప్రార్థనపై నెల్లూరు ప్రముఖ న్యాయవాదులు చివుకుల మాలెకొండయ్యగారు తరు ప్రతిష్ఠాపనజరిపిరి. పంతులుగా రుపన్యసిస్తూ ప్రథమంలో శివరామయ్య ముత్తరాజ సుబ్బరావుగారలు ప్రారంభించిన యీ సంస్థ నామాంతరాలు రూపాంతరాలు, క్రమాంతరాలుగామారి వి. వి. కృష్ణయ్యగారి నేటి సహకారంతో స్థిరత్వం యేర్పడ్డందుకు సంతోషం లచిరి.

దర్భా వెంకటకృష్ణమూర్తి.

తాను రచించిన 'విషాదతిమ్మరుసు' నాటకప్రతిని సమర్పించిరి. ఆంధ్రసభను వ్యాఖ్యానిస్తూ ఆంధ్రశబ్దం పుంలింగమని సభా శబ్దం స్త్రీ లింగమని రెంటి సమ్మేళన అభివృద్ధిదాయకమని చెప్పిరి. తాను వచ్చిన యీ రెండు సంవత్సరాలుగా ఆంధ్రసభ కార్యవిధానం తనకేమీ కనిపించలేదని యికనైనా చలనం గలిగి అభ్యుదయాన్ని పొందుగాకయని కోరిరి.

కార్యదర్శి వేలమూతలగారు పుస్తకాన్ని స్వీకరించిరి.

సంగీతం.

10 గం.లకు సంగీతం ప్రారంభింపబడెను. గాత్రం పద్మనాభరావు, పుపరాగం పి. యస్. వెంకటాచలం, ఫిడేలు గోపీనాథశర్మ, మృదంగం మల్లికార్జునశర్మగార్లదే.

సంగీతం రామరామ రక్తిగట్టుతుంది. ప్రథమ భాగంలోనే నిలిపితే పాటకులకు, శ్రోతలకు అతృప్తిగావుంటుంది. గాత్రం మధురంగానేవున్నది.

మధ్యాహ్న కార్యక్రమం.

3.45 గం.లకు ప్రారంభం

సంగీతం:– చెంగుటూరు శ్రీనివాసగుప్త గాత్రం జాతీయగీతాన్నిపాడి మధురరసం ఒలికించిందని. రామచంద్రరావు మురళి అవ్యక్తమధురాన్ని కాగించిందని 3. నారాయణరావు బి. ఏ. గారి వీణాగానం కళానందితుల తలయూపించిందని పెద్దలన్నమాట.

సందేశాలు.

నాగయ్య, డా. గోపాలసామయ్యంగారు, కొత్తపల్లి లక్ష్మయ్య, పోలవరం రామచంద్రరావు, స్థానం నరసింహారావు, కోగరాజు హనుమంతరావు, టి. టి. ఆర్. సుబ్బయ్యనాయుడు, రాజశెట్టి గారలు రాము రాజారనందుకు విచారిస్తూ రజతోత్సవం విజయవంతంగా జరుగునట్లు ఆశీర్వదిస్తూ పంపినసందేశాలు చదువబడెను.

పద్యపఠనము.

అభినవతిక్కన దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారును పురిగండ్ల నరసింహశాస్త్రిగారును రచించిన పద్యాలను సరసకవిగారు తీయగావినిపించిరి. హనుమచ్ఛాస్త్రిగారి శ్లోకత్రయాన్ని కోట సుబ్రహ్మణ్యంగారు

భవన ప్రవేశోత్సవం జరిపిన
కోటిరెడ్డి మంత్రిగారు

చదివిరి. దీపాల పిచ్చయ్యశాస్త్రిగారు తన విరచిత పద్యాలను మాతీమధురకంఠంతో వినిపించిరి. కార్యదర్శి వేలమూతలంగారు సభాపుట్టుపూర్వోత్తరాలను నివేదించిరి.

ఆవిష్కరణ

మద్రాసు కౌన్సిల్ అధ్యక్షులు బి. రామకృష్ణ రాజుగారిచే అభినవబాహుక రావిప్రోలు సుబ్రహ్మణ్యంగారిని, అవధానరత్న వేలమూతలంగారిని పుష్పమాలాలంకృతులజేసి కాలువలు అర్హనటవరహార్లచే బహూకరించిరి.

శ్రీ రామకృష్ణరాజుగారిచే స్వర్గీయ నటరాజ నాగరాజరావు, నటరాజ శ్రీనివాసాచార్యుల ఛాయాపట

కొరవ 8 పేజీలో—

శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయం, నెల్లూరు.

తే 9 ది

నూతన విద్యాలయ భవన శంఖుస్థాపన,
వసతిగృహ ప్రవేశోత్సవము, పతాకప్రతిష్ఠ.

జాతీయ పతాకప్రతిష్ఠ - నూతనభవన శంఖుస్థాపనము - వసతి గృహప్రవేశోత్సవము
శ్రీ వ్యయనామసంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ త్రయోదశి సోమవారము జరుగును.

ఆరోగ్య శాఖామంత్రిని : శ్రీమతి రుక్మిణీలక్ష్మీపతిగారిచే.
(1) పతాక ప్రతిష్ఠ - (2) వసతి గృహప్రవేశోత్సవమును.

విద్యా శాఖామంత్రి : శ్రీ అవినాశలింగం చెట్టియారుగారిచే
విద్యాలయ నూతనభవన శంఖుస్థాపనమును, జరుగును.

ఎల్లరు విచ్చేయప్రార్థితులు.

తిక్కవరపు రామిరెడ్డి, అధ్యక్షులు. | రేబాల దశరథరామిరెడ్డి, కార్యదర్శి. | పొణకా కనకమ్మ. స్థాపకురాలు.

— కార్యక్రమము —

9-9-46 ఉదయం : ప్రార్థన
8 గం॥ : జాతీయ పతాక ప్రతిష్ఠ.
9 గం॥ : వసతిగృహ(హాస్టలు)ప్రవేశోత్సవము.
మధ్యాహ్నం : 1 గం॥ నూతన భవన శంఖుస్థాపనము.
సాయంత్రం : 6 గం॥ సభ.

షరా:–శ్రీ రుక్మిణీలక్ష్మీపతిగారు 8 తేది రాత్రివచ్చి 9 తేది మధ్యాహ్నం యెక్సుప్రెస్‌లో మద్రాసువెళ్ళెదరు. శ్రీ అవినాశలింగంగారు 9 తేది ఉదయం యెక్సుప్రెస్‌లోవచ్చి, ఆరాత్రి మెయిల్‌లో సెంటూరువెళ్ళెదరు.

జమీన్‌దారీ ప్రదేశాల్లో రైతులను భూములనుండి వెడలగొట్టకుండుటకు రక్షణచట్టము.

జమీన్‌రైతులను, జమీన్‌దారుల స్వంత కమతములు సాగుజేయు రైతులను, భూములనుండి వెడలగొట్టుటకు, భూములను యాలం వేయుటకు తేబడిన దావాలు, వారంటుఅముల్లు 2 సంవత్సరముల వరకు నిలిపి పెట్టి యుంచవలెను.

ఈచట్టం తేవడానికి కారణాలు: మద్రాసురాష్ట్రాని లోని జమీన్‌దార్లకు రైతులకు మధ్యనున్న, మలబారులో భూస్వాములకు కౌలుదార్లకు మధ్యనున్న సంబంధపరిస్థితులను న్యాయంగా సరిజేయుటకు చట్టములు తయారుచేయుటకు కొంతకాలవ్యవధికావలసి యున్నది. జమీన్‌దార్లు ఈచట్టం వస్తుందని తెల్సి కొని రైతులను కౌలుదార్లను ప్రస్తుతం సాగుచేస్తున్న భూములనుండి తరుమకొట్టుట వగైరా విరివిగా రైతులమీద నిర్బంధవిధానాల నమలుపరచు చున్నందున అట్టి రైతులకు, కౌలుదార్లకు అసలు చట్టం వచ్చేలోపుగ రక్షణ యిచ్చేందుకుగాను యీ తాత్కాలికచట్టం ప్రవేశపెట్టవలసివచ్చింది.

చట్టవివరము.

1 సెక్షనులో:

ఈచట్టం మలబారు కౌలుదార్లకు, తక్కిన రాజధానిలోని జమీన్‌దారీ రైతులకున్నూ, జమీన్‌దారుయొక్క ప్రయివేటుభూములు సాగుజేసే రైతులకున్నూ అన్వయిస్తుంది. ఈచట్టం రెండుసంవత్సరాలు అమల్లోవుంటుంది. అవసరమైతే తర్వాత పెంచే అధికారంగూడ కలిగియుంటుంది.

2 సెక్షనులో:

వీటిలో వాడిన పారిభాషికపదములు మలబారు టెనెన్సీయాక్టు మదరాసు యెస్టేటు లాండ్ ఆక్టు మూలలతో అన్వయించును.

3 సెక్షనులో:

భూమిని సాగుకు లాయకుగాకుండా చెడగొట్టే సందర్భంలోనూ, సివిల్ ప్రొసీజరుకోడు 64 సెక్షనుకు వ్యతిరేకం గాకుండాను, మలబారులో కవులుదార్లనుగాని తక్కినరాష్ట్రంలో జమీన్‌రైతులనుగాని జమీన్‌దారుయొక్క ప్రైవేటు కమతం సాగుజేసే రైతులనుగాని భూమినుండి వెడలగొట్టుటకుగాని లేక డిక్రీలకి వగైరాలవల్ల భూమిని యాలంవేయుటకుగాని జమీందారుకు అధికారం వుండకూడదు.

4 సెక్షనులో:

భూమిని సాగుకు నాలాయకుచేయుట విషయంలో తప్ప తక్కిన అన్నివిషయాల్లో రైతులమీద జమీన్‌దార్లు భూమినుండి వెళ్ళగొట్టుటతోబాటు శిస్తుకుగూడగాని, లేక శిస్తువసూలు జేసికొనుటకు భూమిని యాలంవేయుటగాని వగైరా సందర్భంలో రైతులమీద చేసియుండు, లేక చేయబోవు దావాలుగాని, డిక్రీ అముల్లుగాని నిలిపివుంచవలెను.

భూమినుండివెళ్లగొట్టుటతోబాటు శిస్తుగూడ రావలసినట్లు దావాచేసియున్నయెడల అట్టివిషయంలో రెండు సంవత్సరముల శిస్తునుగాని, లేక జమీందారు కోరియుండు శిస్తునుగాని వీటిరెంటిలో యేమొత్తం తక్కువగావుంటే ఆమొత్తమును యీఆక్టు అములులోకివచ్చిన రెండుమాసాల్లోగాని, లేక ఇకమీద దావాచేసే తేదీనుండి రెండుమాసాల్లోగాని సదరు మొత్తమును కోర్టులో డిపాజిటుచేయవలెను. మరిన్ని భూమినుండివెళ్లగొట్టుటతోపాటుశిస్తులకిగూడ డిక్రీ అయియున్నయెడలనున్నూ, లేక యాలానికి తెచ్చి యున్నయెడలనున్నూఅట్టి సందర్భంలో యీచట్టం అమలులోకి వచ్చినరెండు మాసాలలోగా డిక్రీ ప్రకారం చెల్లించవలసిన మొత్తంగాని, యీఆక్టు పూర్వం రెండేళ్లశిస్తు మొత్తంగాని యిందులో యేమొత్తం తక్కువయితే దాన్ని రైతులు కోర్టులో డిపాజిటు చేయవలెను.

సదరు కాలంలోపల డిపాజిటు చేయలేనియెడల మొత్తం రెండుమాసాలకు మించని వాయిదాలు పొడిగించుటకుగూడ కోర్టువారికి అధికారంకద్దు.

5వ సెక్షనులో:

ఈ చట్టప్రకారం నిలుపుదల చేయబడియున్న పైని దావావగైరాల విషయంలో దరిమిలా చెల్లించవలసిన శిస్తులు చెల్లించవలసిన తేది లగాయితు రెండు మాసములలోగాని, లేక ఆరెండు మాసాలు గాక కోర్టువారివ్వగలమరి రెండు మాసాల వ్యవధిలోగాని కోర్టులో డిపాజిటు చేస్తుండవలెను. సదరు డిపాజిట్లు ఎవరైనా చెల్లించవచ్చును.

అలా డిపాజిట్లు నిర్ణయకాలంలోపుగ చెల్లించని యెడల నిలిపియుంచబడిన విచారణ వగైరా చర్యలు తిరుగా ప్రారంభింపబడును.

పై విషయాలు అప్పీలు కోర్టులోగాని, రివిజన్ కోర్టులోగాని, ఎక్కడ నిలవలోవున్నా ఈచట్టం వర్తించును.

పై సెక్షన్లలో యేమి చెప్పబడియున్నను వాటితో సంబంధంలేకుండా కావాలనుకుంటే యేకేసునైనా నిలిపిపెట్టకుండా విచారణ, అమల్లు జరిపించుటకు రాష్ట్రప్రభుత్వానికి అధికారంకద్దు.

6 సెక్షనులో:

ఈ ఆక్టు అమలుకాలం వెళ్లిపోయినతర్వాత యీలోపల అమలులోకి తేబడుచట్టము ననుసరించి వ్యవహారము జరుగును.

ఈచట్టం అమలులోకి వచ్చిన తర్వాత తేబడు దావాలు అక్రమము, అనవసరమని కోర్టువారికి తోచేయెడల వాటికి ఖర్చులతోసహా రైతుకుపేకుండా ప్రతివాదుల ఖర్చులు వాది భరించుకునేటట్లు కూడా కోర్టువారు తీర్మానంచేయవచ్చును.

షరా: ఈ బిల్లును గత 28 తేది గజిటులో ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. నేడో రేపో శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడి చట్టం జేస్తుంది. తర్వాత యీచట్టం అమలులోకి వస్తుంది.

ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ కాలేజీల విద్యార్థి కాంగ్రెస్

ఆంధ్రాయూనివర్సిటీ కాలేజీల విద్యార్థికాంగ్రెసు కార్యవర్గ యెన్నికలు 21 తేది వాల్తేరులో జరిగినవి. ప్రభావతీదేవి అధ్యక్షులు, కె. సి బాలయ్య ఉపాధ్యక్షులు, కే. వి. రమణారెడ్డి, టి. హనుమంతరావు సంయుక్త కార్యదర్శులు, మరి తొమ్మిదిమందితో గూడిన కార్యవర్గము యేర్పడింది.

23-8-46 ప్రకాశంగారి జన్మదిన సందర్భములో యూనివర్సిటీ ఆవరణంలో జరిగిన విద్యార్థికాంగ్రెస్ సభకు శ్రీమతి ప్రభావతీదేవిగారు అధ్యక్షత వహించారు. డాక్టరు లంకా సుందరంగారు (ఢిల్లీలో 'కామర్స్ అండ్ ఇండస్ట్రీ' పత్రికాసంపాదకులు. ప్రముఖ జర్నలిస్టు) ప్రధానోపన్యాసకులు. యూ. సి గంగిరెడ్డిగారు మాట్లాడారు.

"దేశంలో పొర్లివస్తున్న యువవిప్లవ ప్రవాహానికి మంచిదారి చూపించాలి. ఈవిప్లవ శక్తులకు క్రమశిక్షణవుండాలి.

మలయా సింగపూర్ మొదలగు ప్రాచ్యదేశాలకు ప్రకాశంగారు వెళ్లినపుడు, ఆయన విదేశీయుల్లోగూడ అభిమానాన్ని చూరగొన్నారు. తిరిగి నేను ఆదేశాలకు పోయినసందర్భంలో. ఆయనకు చైనీయుల్లో, విదేశీయుల్లో యెంత గౌరవముందో తెలిసికొన్నాను. విరాటంబరశీలి. సిరాసంపదలను తనవికావన్నట్లు త్రోసివేసి, తనముందు దారులను రాజబాటగా చేసికొని వెళ్లారు. ఆయన త్యాగమూర్తి అని లంకా సుందరం గారు ప్రకాశంగారిని ప్రశంసించారు. —కార్యదర్శి

జమీన్ గ్రామోద్యోగులకు జీతాలు హెచ్చించాలి.

1884 సంవత్సరం నెం 2 రు ఆక్టుప్రకారం జమీను గ్రామోద్యోగులకు ఏర్పరచి కరణం రు 9 లు మునసబ్ రు 8 లు తలారి రు 4 లు ప్రకారం జీతములు ఇప్పటికీ ఇచ్చుచున్నారు.

1895 సంవత్సరం నెం 3 రు ఆక్టుప్రకారం రయితువారీ గ్రామోద్యోగుల ఏర్పరచి అప్పటిలో మున్నప్రకారం జీతములు ఇచ్చుచు దరిమిలా అభివృద్ధిపరచి ఇప్పుడు కరణం రు 16 లు మునసబు రు 14 లు తలారి రు 8 లు ప్రకారం జీతములు ఇచ్చుచున్నారు.

ఇదివరలోయిచ్చు కరవుబత్యము రు 5 లు కాక రయత్వారీ గ్రామకరణములకు బోనసుక్రింద 1946 సంవత్సరం ఏప్రియల్ 1 తేదినుండి రు 3 లు యిచ్చుచున్నారు.

జమీన్‌గ్రామోద్యోగులు జమీన్‌దారుకు గవర్నమెంటువారికి పనులునెరవేర్చవలసినట్లున్ను రైతువారి గ్రామోద్యోగులు గవర్నమెంటువారిపనులుమాత్రం చేయునట్లు ఏర్పరచి జీతములు ఇచ్చుటలో జమీన్ గ్రామోద్యోగులయందు ప్రభుత్వమువారు నిరాదరణ చేసియున్నారు.

ఈవిషయములు వివరపరచుచు రయితువారి గ్రామోద్యోగులతోపాటు జీతములు ఇప్పించవలసినదిగా దరిమిలాకాంలో రెవిన్యూమంత్రిగారికి మెమోరాండము దాఖలుచేసినందుకు వారు జమీందారీవిధానము త్వరలో రద్దుపరచబోవుచున్నామని చెప్పియున్నందునను ప్రజాప్రభుత్వ మంత్రివర్గము ప్రకటనలుచేసియున్నందునను రయితువారి గ్రామములగునట్లయు జీతములు అభివృద్ధికరమగుననియు ఆశించుకొనియుంటిమి. ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు జమీన్‌దారులను తొలగించుటకు అలస్యమగుననియు ఎస్టేటుల్యాండు యాక్టు సవరణచేయబడుననియు ప్రకటనచేసినారు.

కాన మనజీతములు అభివృద్ధికరమగు సూచనలు కన్పించకున్నవి. గనక ప్రతి గ్రామోద్యోగియు ప్రభుత్వమువారికి జీతముల అభివృద్ధివిషయమై విజ్ఞప్తులు పోస్టుద్వారా పంపవలసినదిగా కోరుచున్నాము.

(తమ అడ్రసుతోటి కార్డువ్రాసిన విజ్ఞప్తులు పంపబడును.) గో. కోటిరామయ్య, కార్యదర్శి,
జమీన్‌గ్రామోద్యోగులసంఘం,
ఇండ్లచెరువు, దొనకొండపోస్టు.

శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయం.

హాస్టలు నిర్మాణమునకు భూములు దానముచేసిన దాతలు.

1. మోపూరు కాకాని వేణుగోపాలరెడ్డిగారు	రు 2000
2. మైపాడు వి. రావుగారు	2000
3. పంటపాల బలరామయ్యగారు	2000
4. చిత్తూరు, ఎ. నాగయ్యగారు	2000
5. వేమారెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు	2000
6 కుమ్మరకలువూరు, వేలూరు ఈశ్వరయ్యగారు	2600

స్కూలు భవన నిర్మాణమునకు ఒక్కొక్కగది నిర్మించుటకు వాగ్దానంజేసిన పెద్దలు.

1. రేబాల పట్టాభిరామరెడ్డిగారు మెయిన్‌హాలు సుమారు	రు [illegible]
2. ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు సుమారు	5000
3. ఏనుగ రామచంద్రారెడ్డిగారి జ్ఞాపకార్థం	5000
4. ఏనుగ వెంకటనర్సారెడ్డిగారు	5000
5. ఆత్తివరపు వెంకట్రామరెడ్డిగారు	5000
6 రేబాల కోదండరామరెడ్డి ధర్మసంస్థ	8000

ఇంకా ఎందరో అర్థాంగీకారాన్ని తెలిపియున్నారు.

పై దాతలెల్లరకు వందనములు. ఇందులోకొందరు వాగ్దానంచేసి యింకా ఇవ్వనివారు త్వరగా యొసంగి మా కార్య నిర్వహణమునకు తోడ్పడ ప్రార్థన. —కార్యదర్శి.

శుద్ధఖద్దరు వస్త్రాలయం
వినాయకసినిమా ఎదుట
చిలపలు పనిలేదు

పొందూరు, కనుపూరు వస్త్రములు — అన్నిరకముల శిల్కులు మావద్ద సరసమైన వెలలకు దొరకును. పెండ్లిండ్లకు కొత్త రకములు వచ్చియున్నవి. కొని సంతోషించండి.

సాధు సుబ్బరాయుడు.
ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు.

ప్రమేహభాస్కర (రిజిష్టరు)

సమస్త సుఖవ్యాధులు, మేహవాదులు, గ్రంధులు, వ్రణములు, కరిమేహము, ప్రారంభకష్టము మున్నగు వ్యాధులను హరించుటలో వజ్రాయుధము. గుణహీనమని రుజువుచేయువారికి రు 100/లు బహుమానము. మా కేటలాగు ఉచితముగాపంపబడును. వెల (1నెం) 120 మా. రు 6—0—0 లు పోస్టుఖర్చులు వగైరా ప్రత్యేకము.

అడ్రస్:—విశ్వనాథ ఆయుర్వేద వైద్యశాల, ఒంగోలు.

రంగూన్ టేకు
దూలాలు - దంతులు పరములు వగైరా అమ్మబడును
—పులి వెంకటసుబ్బయ్య
కోమలవిలాస్ ప్రక్క సైకిల్‌షాపు
ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు.

తాత్కాలికంగా ఉపశమనము కలిగించే మందులను వాడడం చాలా వెఱ్ఱితనం"

అప్పటికప్పుడు వెంటనే గుణమివ్వటమే గాక, ఉబ్బసవ్యాధియొక్క మూలకారణములను రూపుమాపి శాశ్వతంగా నయము చేయునది పురోహిత్‌వారి శ్వాసహరి మాత్రమే. శ్వాసహరిని వాడుట ప్రారంభించినవెంటనే, దగ్గుపోయి, శ్వాసధారాళమగుటయేగాక, ఊపిరితిత్తులు క్రమేణ బలపడి, ఉబ్బసము పూర్తిగా తగ్గిపోవును.

ఉబ్బసము, ఊపిరి సలుపకుండుట, నడుమునొప్పి, గొంతుకలో వనకలిగించు దగ్గు, మొదలగు గుండెజబ్బులకు శ్వాసహరి (నీలిరంగు ప్యాకెట్టు) ను వాడుడు. మలబద్ధకము, పురితేపులు, వీటిచే బాధపడు ఉబ్బసవ్యాధిగ్రస్తులగువారు శ్వాసహరి కాంపౌండు (ఎరుపురంగు ప్యాకెట్టు)ను వాడుడు.

అందరుకెమిస్టులవద్దను. 3, 6, 12 దినముల సైజులలో, రు 3-0-0, 6-12-0, 10-0-0 లు ధరలుగలిగినవి లభించును.

మద్రాసు స్టాకిస్టులు:—
మెసర్సు: అప్పా & కో, చైనాబజారురోడ్డు,
„ శ్రీ క్రిష్ణన్ బ్రదర్స్, తంబుచెట్టివీధి
„ అమృత రత్నాకర ఫార్మసి.
గోవిందప్పనాయక్‌వీధి.

తయారుచేయువారు
డాక్టర్ పురోహిత్
ఫార్మసీ,
కొల్హాపూర్.

భావతరంగాలు. కోలనార్.

అధ్యక్షు లెవరు?

ప్రజాపరిషత్తుకు అధ్యక్షులెవ్వరు?

స్వతంత్రభారత స్వరూప నిర్ణయంనిమిత్తం కాంగ్రెసు ప్రవేశించుతూన్న రాజ్యాంగ నిర్ణయసంఘ (రాజ్యాంగ పరిషత్తు) అధ్యక్షులెవరౌతారు అనేప్రశ్న అందరిదృష్టినీ ఆకర్షించుతోన్నది. రాజ్యాంగ పరిషత్తు సమావేశం సెప్టెంబర్ 15 వ ప్రారంభమౌతుందని తెలియవస్తూన్నకొద్దీ యీసమస్య మరింత ప్రాధాన్యత వహిస్తున్నది.

రాజేంద్రబాబు, శరత్‌చంద్రబోస్, రాజాజీ, జయప్రకాశ్‌గారలపేర్లు అధ్యక్ష ఎన్నికసందర్భముగా వినవస్తూన్నట్లు ఒకపుక్కిటివార్త పొక్కింది. కాని మౌలానాఆజాద్‌గారిని రాజ్యాంగ పరిషత్తు అధ్యక్షులుగా కాంగ్రెసు చేయబోతున్నది అని నాకు దూరిగా తెలుస్తున్నది. ఏదో మానవాతీతమైన అత్యంతరం వస్తేతప్ప, మౌలానా ఆజాద్‌గారే రాజ్యాంగపరిషత్తు అధ్యక్షులౌతారని విశ్వసించవచ్చు.

దీనికి కారణాలుగూడ లేకపోలేదు—"బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంతరఫున వైస్రాయితో సంధిచేసుకొనుటకు భారతప్రజానీకము పక్షమున కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుని హోదాకుగల శక్తియుంతటితో నేను సంప్రదిస్తునానే" అని 1942 ఆగస్టు క్విట్ ఇండియా తీర్మానదినమున అధ్యక్షుడు ఆజాద్ 'రాజీపిలుపు' నివ్వటం; ఆరేపేదికమండి కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష హోదాతో మిత్రరాజ్య పెత్తందారులకు స్వతంత్రముగ హెచ్చరిక లివ్వటం మరచారా? ఆమాటను నెగ్గించుకోటానికిదొక అవకాశం. బ్రిటిష్‌ప్రభుత్వంతో రాజ్యాంగ పరిషత్తు అధ్యక్షహోదాలో 'రాజీపిలుపు' నివ్వటానికి యిది అదనుగాదా?

అదొక్కటేగాదు—మరొక ప్రబలమైనకారణముమా ఆజాద్ అధ్యక్షతావశ్యకతను చాటుతుంది.

పిదైన చర్చకువచ్చేవిషయము మత సంబంధీకమా గాదా అని నిర్ణయించవలసిన వ్యక్తి అధ్యక్షుడుగదా (ఫెడరల్‌కోర్టు అధ్యక్షునకు నంపూర్ణమాత్రమే యున్నది.) ప్రతిదీ 'మహమ్మదీయసమస్య' అని జిన్నా లీగ్‌వారు అడ్డుపుల్లలు వెయ్యకుండా వుండాలంటే మహమ్మదీయ మత శాస్త్రములో 'నిధి' యగు ఆజాద్ అధ్యక్షుడుగావటం మంచిదిగదా?

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు, కాంగ్రెసు నడవను సుఖప్రదముగ విప్లవవాహినిలో నడిపించిన ఆజాద్, రాజ్యాంగ పరిషత్తు అధ్యక్షుడై, స్వతంత్రభారతనౌకనుగూడ స్వరాజ్య నమవమునకు ఒడుదుడుకులు లేకుండా నడపగలశక్తి నంపన్నుడు.

కావున్నే రాజ్యాంగపరిషత్తు అధ్యక్షుడు ఆజాద్ అవుతారని అనుకోవచ్చు.

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులెవరు?

సెప్టెంబర్ 23 న జరుగు అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సంఘం పండిట్ జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ స్థానే కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా వేరొకరిని యెన్నుకుంటుందట.

ఐతే గాంధిగారి మాటయేమిటి? గోచిపాతరాయుడేమైనా, గద్దెయెక్కించే ఘన యశోవిశాలుడుగదా? ఆయనమాటను కాంగ్రెసువారులు జవదాటరు అనుట జగద్విదితమే.

డాక్టరు పట్టాభిని ప్రేమిస్తారా? ఆచార్య కృపాలనీని వరిస్తారా? అనే సమస్య విషయమై న్యూయార్కు టైమ్సుమార్కెట్‌ను మించిన స్పెక్యులేషన్ జరుగుతున్నది యీదేశంలో. అన్నదమ్ముమిద్దరొక్కరే [illegible]లిగా రధ్యక్షులౌతారని జ్యోతిషం చెబుతున్నది

గాంధిజీభాష్యకారుడు పట్టాభి అని ప్రతీతేగాని కృపాలనీని కాదని పట్టాభిని రాష్ట్రపతి చేయరేమో!

దక్షిణాది రాజాజీని పిలకపట్టుకొని తిరుచంగూడు గూడులోనుండి ఢిల్లీకోట శిఖరానికెక్కించారు.

దానికి న్యాయముంది! ఆధునికశాస్త్ర రాజాజీ కొత్తవాడు. అందువల్లనే పట్టాభి పట్టాభిషేకం తప్పిపోయిందేమో!

కాని ఆయనకు కావలసిన, తగిన పదవే చిక్కుతుంది. కేంద్ర పార్లమెంటరీ బోర్డునాయకత్వం ఖాయము!

టెక్స్‌టయిల్ కమిషనరుమీద కొండ్లపూడి ఆదిశేషారెడ్డి దావా.

కొండ్లపూడి ఆదిశేషారెడ్డిగారు తనకు 3 సంవత్సరాలనుండి మిల్లుగుడ్డ లభ్యంకాలేదని దానికొఱకు అర్జీలుపెట్టినా ప్రయోజనం లేకపోయిందని దానికిగాను రాష్ట్ర టెక్స్‌టయిల్ కమీషనరు, నెల్లూరులో నుండు ఇన్స్పెక్టింగు అసిస్టెంటు టెక్స్‌టయిల్ కమీషనరు, అంగడివారు 'భారతీమార్టు'లను కలిపి వీరిమీద దావాచేసినారు. విచారణ 18 తేదిన నెల్లూరుప్రిన్సిపల్ డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో జరిగింది. కోర్టు క్రిక్కిరిసిపోయింది. రాష్ట్ర టెక్స్‌టయిల్ కమీషనరు వచ్చారు. వారు తన స్టేటుమెంటులో మద్రాస్ రాష్ట్రమంతా 12 వేలబేళ్ల మిల్లుగుడ్డ కావాలని, అందులో 8 వేలు బొంబాయినుండి రావాలని మిగత 4 వేలు దక్షిణ ఇండియానుండి రావాలని, యివన్నీ సక్రమంగా వస్తాయనే నమ్మకంలేదు. అట్లావస్తే ప్రతిమనిషికి పంచవలసినప్పుడు మనిషి ఒకటింటికి 4 1/5 గజాలగుడ్డవస్తుంది. గుడ్డపూర్తిగా వస్తే యివస్తే పెద్దవాళ్ళకు 5 గజాలు పిల్లలకు 2 గ. చొప్పున (సంవత్సరానికి) యివ్వగలము. అందువల్ల రేషనింగు అమలుజరపలేనిది. వలావిరకంగుడ్డ యివ్వగలమనే గ్యారంటీలేదు. పదిసంసారాలకుగూడ ఒకసంవత్సరానికి ఒకచీరరాదు. ఒకసంసారినికి ఒకదోవతిరాదు. ఒకసంసారినికి ఒకగజం చీటీగుడ్డ వచ్చేదికష్టం. వాయిలు అంతకంటే కష్టం. సంవత్సరానికి ఒకసంసారానికి 1 1/2 గ. మల్లుచొప్పున మాత్రం యివ్వగలం. రాబొయ్యేగుడ్డరేషను అమలుపెట్టినా నెల్లూరులో మనిషి 1 కి సంవత్సరానికి 9 గజాల గుడ్డకంటె యెక్కువరాదు. పిల్లలకు 4 1/2 గ. గుడ్డంతాకలిపి దేశానికంతా రేషనుపెడితే మనరాష్ట్రానికి తల 1 కి 10 4/5 గ గుడ్డవస్తుంది. నేను జిల్లాకోటాతేల్చరలేను. గుడ్డకొఱకు నెల్లూరుజిల్లాలో ప్రత్యేకకష్టమున్నదని తలచను. ఇప్పటికి జరిగిన సంవత్సరంలో 341 బేళ్లపంచాము అర్ధకంగుడ్డగూడ కొంతయిచ్చాము. అద్దకానికి గుడ్డ యివ్వకుంటే కుటీరపరిశ్రమకు, కొనుగోలుకు దెబ్బ. రంగుగుడ్డకు యెక్కువ డిమాండున్నది. రంగేసేదానికంతా నేనే అనుమతిస్తాను. ఇక్కడ యివ్వకూడదు. మిల్లుగుడ్డకు రంగుదానికిగూడ సీలింగ్ రేట్లున్నవి. గుడ్డనష్టము వారికి యివ్వలేనిదానికి నేను బాధ్యుడనుకాను. కావలన్నరకం కావాలన్నంతగుడ్డ యేపారుడు కోరేందుకు హక్కులేదు అనిచెప్పిరి.

వీరితర్వాత అసిస్టాంటు యిన్స్పెక్టింగ్ టె. క. మీషనరు కాదిర్‌సాహెబ్‌గారు ప్రైవేటుస్టేటుమెంటును బలపరచారు.

దావా యింకా తీర్మానంకాలేదు. మధ్యకాలంలోనే గుడ్డయిప్పించమని పెట్టిన పిటీషనుమీద మునసబుగారు వీలులేదన్నందున జిల్లాకోర్టులో అపీలు చేయబడినది. వాయిదా 13 తేది. ఈలోపుగ రంజాను అయిపోయాక అందరితోబాటు వాని గుడ్డలు తెచ్చుకోవచ్చునని జడ్జీగారు చెప్పారట. —మా. వి.

వెంకటగిరి చిఱుతపులులు.

గత 23 తేది సంచికలో ప్రకటించనతర్వాత చిఱుతపులులు పశువులపరిచింది వివరం క్రిందవివరిస్తున్నాము.

1. తీర్థంపాడు పెళ్లూరు గోవిందురెడ్డిగారిది 100 రూపాయలు విలువగల యెద్దు.
2. పారపోలుగ్రామం తమ్మిరెడ్డి గంగమ్మ కోడె రు 120 లది.
3. ఆదేవూరులో బోట వెంకటయ్యలఆవు సూడిది రు 130 ల క్రయంజేసేది.
4. అవూరే శ్రీరాము వెంకయ్యది కోడెదూడ సుమారు 100 రూపాయలది.
5. అవూరే పెళ్లూరు బయ్యపరెడ్డివి మేకలు 2 సుమారు రు 25 ల క్రయం.
6. లింగసముద్రంగ్రామం వేముల మునుస్వామి నాయుడు ఆవు రు 50 లది.
7. లింగసముద్రంగ్రామం వేముల లక్ష్మయ్య ఆవు రు 40 లది.

ఈప్రకారం వ్యవసాయాని కుపకరించే పశుసంపదంతా యీ వెంకటగిరి చిఱుతపులులకు విందుగా యేర్పడి నాశనమైపోతున్నది.

ఇది జమీందారీ ప్రదేశము. జమీందారుకు హృదయంలేదు. పీటిని విచ్చలవిడిగా రైతుల పశువులమీదికి వదలుతున్నారు. రైతులకు అపారనష్టం ఈబాధ యెప్పుడు తొలగునో దేవుడా!

రంగినేని రామానాయుడు,
కార్యదర్శి, వెంకటగిరి తాలూకాకాంగ్రెస్

ఈజిప్టులో పాకిస్తానీయం బ్రిటిష్ టక్కుటమారాలు

'లోకసంచారి'

ఈజిప్టునుండి సుడాన్ ప్రాంతాన్ని వేరుచేసి, ఈ పాకిస్తానీయంద్వారా ఖండాంతరంలోని అసుస్లిం జీవగర్రను బ్రిటన్ సాంప్రదాయకంగా చీల్చి పాలిస్తూ వచ్చింది. వెనకటి ఆంగ్ల-ఈజిప్టు ఒడంబడికస్థానే, యుద్ధానంతరం కొత్త సంధిపత్రం వ్రాసుకునే సందర్భంలో, ఏక ఈజిప్టు అనే పద్ధతిమీదనే బ్రిటిష్ ప్రతినిధులకు ఈజిప్టు ప్రతినిధులకు సంప్రదింపులు జరగాలని సుడాన్ జాతీయనాయకులు పట్టుబట్టినారు. వీరిలో అగ్రగణ్యుడు ఇస్మాయిల్-ఎల్-అజారీ

ఏకరాజ్యం ఏకదేశం. ఏకజాతి—నైల్‌నది ప్రవహించే ప్రదేశమంతా ఈజిప్టు. సుడాన్‌ప్రాంతాలు రెండూ కలిసిన ఏకదేశం—ఇదీ ఇస్మాయిల్‌వాదం. సుడాన్‌లో ఒక ముస్లింలీగ్ ప్రత్యామ్నాయం లేకపోలేదు దానిపేరు ఉమ్మాపార్టీ. సుడాన్ వేరేరాజ్యముగా వుండాలని, బ్రిటన్—ఈజిప్టు దేశాలతో అది స్నేహసంధిపత్రాలు వ్రాసుకోవాలనీఆపార్టీదృక్పథం.

ఈ అభిప్రాయభేదాలను పురస్కరించుకుని బ్రిటిష్ తాంత్రికులు విచిత్రప్రచారం సాగించారు: 'సుడాన్ ప్రజలు ఈజిప్టును ద్వేషిస్తారు. ఒక యజమానికి బదులు మరొక యజమానిని తెచ్చుకునేటందుకు సుడాన్ ఇష్టపడటంలేదు.'

ఈజిప్టులో సుడాన్ జాతీయవాదానికి పట్టుగొమ్మ అయినటువంటి అజారీయే ఆగస్టులో సుడాన్ మనోరథం సఫలంకాగలదని ప్రకటించినాడు. ఈజిప్టు వార్తాసంస్థలో గొప్పదైన ప్రెస్ సిండికేటుకు అజారీయే అధ్యక్షుడు.

ఆగస్టు జరిగిపోయింది. అసలు ఆంగ్ల-ఈజిప్టు సంప్రదింపులే పేటిలోకివచ్చినవి. మధ్యప్రాచ్యంలో ఏదేశంమీద బ్రిటిష్ శత్రువు దండెత్తినా, ఈజిప్టు తక్షణం ఆంగ్లేయులవెంట సమరసన్నాహం చేయవలెనని బ్రిటిష్‌వాదం. అందుకు ఈజిప్టు అంగీకరించలేదు.

బ్రిటిష్ పథకం అర్థమైపోయింది. పాలస్తీనాలో బ్రిటిష్ మిలిటరీ, వైమానికాశ్రయాలు సిద్ధమైనవి. అటు ఈజిప్టు, ఇటు ఇండియా తనకు భద్రంగా వుండవలెను.

యస్. యస్. యల్. సి. టెక్స్టుపుస్తకములు.

హైస్కూల్లుతెరచి ఇప్పటికే రెండునెలలకుపైగా అయినది. అయినప్పటికి విద్యార్థులకు పుస్తకములు మాత్రములేవు. వెంటనే విద్యాశాఖామంత్రి, డైరక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు తగుశ్రద్ధతో ఈవిషయం ఆలోచించవలెను.

ఎ. ఎస్. ఆర్. క్రిష్ణ,
ప్రధానకార్యదర్శి,
ఆంధ్రరాష్ట్ర విద్యార్థికాంగ్రెసు.

ఆస్తి కొనగూడదు.

పొదలకూరుగ్రామ కాపురస్థుడు వడవల సుబ్బరాయుడు చనిపోయినతర్వాత ఆయన తాలూకు యావదాస్తిన్ని ఆయన దత్తకుమారుడున్ను, మా కక్షిదారుడున్ను ఆయిన వడవల వెంకటసుబ్బయ్యకు సంక్రమించి ఆయన స్వాధీనానుభవములో వుంటున్నది. సదరు సుబ్బరాయుడుభార్య సుబ్బమ్మకు ఆస్తియందు హక్కులేదు. సదరు సుబ్బమ్మ ఆస్తియందు తనకు హక్కున్నట్లు ప్రచురపరచుచు ఆస్తిని అమ్మజూచినట్లు తెలియుచున్నది. ఆమెవల్ల ఎవరికిన్ని ఏలాటి హక్కులున్ను సంక్రమించవు. కనుక ఎవరుగాని సదరు ఆస్తితో ఏలాటివ్యాక్యము పెట్టుకోగూడదని యావన్మందికి యిందుమూలమున తెలియచేయడమైనది —నేలటూరు సుబ్బరాయుడు, అడ్వకేటు.

హిమగిరి తైల

శిరోజములను పెంపుజేయును. అన్ని షాపులలో నూ అమ్మబడును. శరత్ మిత్రుకిచో బెంగుళూర్ సిటీ.

స్టాకిస్టులు:— సి. సుబ్బరావ్ అండ్ సన్సు, ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు.
డాక్టర్ కె. సుబ్బరామయ్య, ఎల్. ఎం. పి., కావలి.

నెల్లూరు సబ్ కోర్టులో.
L. యస్. నెం. 40/1937 ఇ. పి. నెం. 147/1945
బోయిడి రామదండు వాది
శ్రీ రాజా కామినాయుని బంగారు కుమార అంకప్ప నాయునింవారువగైరా ప్రతివాదులు
2-వ ప్రతివాది బొజ్జగూడూరు రామారావుగార్కి-
నోటీసు:-
యీ నెంబర్లు వాది 2-వ ప్రతివాదిమీద వారంటు దరఖాస్తు దాఖలుచేసుకొని యున్నారు. సదరు దరఖాస్తుమీద 2-వ ప్రతివాదికి నోటీసునిమిత్తం 9—9—46 తేదికి వాయిదా వేసియున్నారు. గనుక వాయిదా రోజున కోర్టుకు హాజరై మీ ఆక్షేపణయున్న తెలుపుకొనవలసినది.
ఒవ్వేటి విశ్వనాథరావు.
వాది అడ్వకేటు.

శుద్ధఖద్దర్ వస్త్రాలయం.
★
భారతీమార్టు యెదురుగా
ట్రంకురోడ్ — నెల్లూరు.
ప్రొప్రయిటరు:- పీలిశెట్టి రామసుబ్బరావు.
మా వద్ద కొత్త రకములలో పొందుదు ఆరీరకంబు శిల్కురకములు కనుపూరుచాపులు వచ్చినవి. మీరు కోరినరకములుగలవు. చిలవరు యివ్వబడదు.
పీలిశెట్టి రామసుబ్బరావు.

మూలవ్యాధి
మూలవ్యాధులు, భగందరాలు, బూటీలు ఎంతకాలాన్నుంచివున్నా. ఏ పరిస్థితులలో నున్నా, ఆపరేషనులేకనే త్వరలో నెమ్మది చేయబడును.
డాక్టర్ : ధనంజయనాయుడు,
శిఖరంవారివీధి - నెల్లూరు.

జీవమిత్ర సీసా 1-కి రు. 1—8—0
పల్చనైన యింద్రియమును గట్టిపర్చి బలము కాంతి వీర్యవృద్ధి సంభోగశక్తి నిచ్చును.
యస్. వి. శాస్త్రి అండ్ కో,
మువ్వవరం, పెరిదేపిపోస్టు. (వయా) ఒంగోలు.

నెల్లూరులో గొప్ప వస్త్రాలయం.
శ్రీ
దివాకర స్టోర్స్
ట్రంకురోడ్డు, : : నెల్లూరు.

సుధాచంద్రిక.
"అన్ని శగలను అద్భుతముగ తగ్గించును"
అన్ని చోట్ల దొరకును.
క్షీరసముద్రం ఫార్మసీ, రాజమండ్రి.

పసిపిల్లలకు
★
అజీర్ణము ముదిరి లివరుజబ్బులు వచ్చును. అపైన పాండువు, కామెల, వాపు. మొదలగు దారుణవ్యాధులు కల్గును. లివరువచ్చినతర్వాత అదిపోగొట్టుకొనుటకుమందులువెతకుటకన్న బిడ్డలకజీర్ణము రాకుండ చేసికొనుటయే మంచిది. అందుకు
బాలసఖి
వాడుడు. ఇది అజీర్ణము, అకలి కాకుండుట మలబద్ధము, పీటివలన కలుగు జలుబు, జ్వరము మొదలగు వ్యాధుల పోగొట్టి, బిడ్డలకు మంచిఆగ్ని, ఉత్సాహము, ఆరోగ్యము, బలము నొసంగును. సీసా 2—0—0
సి. ఆర్. గోపాల్ బ్రదర్సు,
ట్రంకురోడ్డు :: :: నెల్లూరు.

జమీన్ రైతు

వ్యయ, భాద్రపద- శుద్ధ, దశమి.
6—9—46 :: శుక్రవారం.

జమీన్ రైతుల రక్షణ చట్టాలు.

ఈవారంలో జమీన్ రైతులకు సంబంధించినవి రెండు తాత్కాలిక బిల్లులు ప్రకటింపబడినవి. 1-వ బిల్లు:-మలబారులో కౌలుదార్లను భూములనుండి వెళ్లగొట్టకుండుటకును. రాష్ట్రంలో తక్కిన జమీందారీలాగాల్లో భూములనుండిన్నీ జమీందార్ల స్వంత కమతాలనుండిన్నీ రైతులను వెళ్లగొట్ట కుండుటకును, తత్సంబంధమైన అన్నివిధాల కేసులు విచారణ జరుపకుండా నిలిపిపెట్టి యుంచుటకున్నూ, 2-వ బిల్లు:- జమీందారీల్లో అడవులను నరికివేయకుండుటకును, పరాధీనములు చేయకుండుటకును, వీటికి సంబంధించి రైతులు - జమీందారులమధ్య కోర్టులలో జరుగుచుండు అన్ని వ్యవహారాలు విచారణ జరుపకుండా నిలిపిపెట్టబడి యుండుటకు యీబిల్లులు ఉద్దేశింపబడినవి.

మొదటిబిల్లులో యినాంరైతులవిషయం స్పష్టంగా చెప్పబడక పోవడంవల్ల వారికి అన్వయిస్తుందా లేదా అనేఅనుమానంతోరాష్ట్ర కిసాన్ సంఘంవారు కొన్ని సవరణలు సూచించారు. చట్టంలో ఆ సవరణలు ప్రవేశపెట్టడం చాలా అవసరం. మరియు ఇనాందారులు సివిల్కోర్టులలో తమగ్రామాలు ఎస్టేట్లక్రిందకుచేరకుండా చేయవలసిందనితీర్పునుగోరుతూ. 0-8-0 స్టాంపులమీద డిక్లరేషనుదావాలు వేసియున్నారు. ఈచట్టంలో యీ విధమైన కేసులుగూడా విచారణలేకుండా నిలిపిపెట్టవలెననే సవరణగూడా అవసరము.

రెండవదగు అడవుల రక్షణబిల్లులో అడవులతోపాటు సాముదాయిక భూములుగూడా అన్యాక్రాంతము చేయకుండునట్లు ఒక సవరణ అవసరము. మరిన్నీ 3-వ సెక్షను క్లాజు 2 లో వ్యవసాయ పనులకు గృహోపయోగానికి మాత్రం అవకాశమిచ్చారు. అదిజమీందారువరంగా అన్వయిస్తున్నదిగాని రైతువరంగా అన్వయించడం లేదు. రైతు కన్వయించునట్లు సవరించవలెను. పిఠాపురము యెస్టేటువారు పుంతలు, చెరువు పడకలు 80 వేలదాకా అమ్మినట్లు వార్తలొస్తున్నవి. అలాటి అక్రమాలు జరుగకుండునట్లు బిల్లులోరక్షణ అవసరము. మరిన్ని జమీందారులు స్వంత కమతాలు అమ్మకుండా అరికట్టు సవరణగూడా అవసరము. ఈ స్వంతకమతాలనేవి ఒకనాడు సాముదాయిక భూములుగా అములులో వుండినవి. అందువల్ల ఆట్టిభూములు వారి స్వంతాలుగా భావించరాదు. కావున యీ మొదలైన సూచనలను గూడచేర్చి బిల్లును సవరించి వెంటనే అములుకు పెట్టమని కాంగ్రెసుప్రభుత్వాన్ని కోరుచున్నాము.

—

నె. జీ. బోర్డు ప్రాథమికోపాధ్యాయ యూనియన్లకు మనవి

నాన్‌గెజెటెడ్ ఉద్యోగులకెల్ల తాత్కాలిక వేతనాభివృద్ధి మొత్తములకు ప్రభుత్వము తీర్మానించినదని పత్రికలలో తెలియుచున్నది. అట్టి యభివృద్ధి మనకుసైతము కలుగజేయవలెననియు, 1944 జూలై నుండి 1944 డిసంబరు వరకు వృద్ధిచేసిన డియర్ నెస్సు అలవెన్సు మనకుగూడ సత్వరమే యిచ్చుటకును తగు ఆందోళన చేయుదురని విన్నవించుచున్నాము.

—జంగా సుబ్బరాయుడు.

జమీన్‌దారీ అడవుల రక్షణ చట్టము.

ఈ బిల్లు తేవడానికి ఉద్దేశాలు,

రాష్ట్రంలో చాలా ప్రాంతాల్లో జమీందారు అడవులను నరికివేస్తున్నారని. రైతులకు మామూలుగా వుండే హక్కులను భంగపరుస్తున్నారనీ, సదరు ప్రదేశాలను అన్యాక్రాంతం చేస్తున్నారనీ. తమహస్తగతమవ్వడంకోడానికిగాను తేలబడిన సివిల్ క్రిమినల్ వ్యవహారాలూ విలవలో వున్నవని తెలుస్తున్నందున అట్టివి జరగకుండాచేయుటకును. కేసులు నిల్చివుంచుటకును యీ బిల్లు వుద్దేశింపబడినది.

1-వ సెక్షనులో :

దీనికి జమీందారీ అడవులరక్షణ చట్టము అని పేరు. ఈచట్టం మలబార్ జిల్లాకును, ఈ రాష్ట్రంలో ఎస్టేటుల్యాండాక్టు అన్వయించే యితర జమీందారీల్లోని అడవులకును. మరిన్నీ రాష్ట్రప్రభుత్వంవారు ప్రకటించే యే అడవికిగాని వర్తించును. ఈచట్టం వెంటనే అమల్లోకిరాగలదు. ఇది రెండుసంవత్సరాలవరకు అమల్లోయుండును. అవసరమైతే పొడిగించబడును.

2-వ సెక్షనులో :

ఫారెస్టుఅంటే చెట్లు, గుట్టచెట్లు పొదలు వుండేటటువంటి బంజరుభూములకున్నూ పశువులుమేసే(కంచ) భూములకున్నూ, యింకను రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవార్లు నిర్ణయించే ప్రదేశాలకు అన్వయించును. కాని యిదివరకే జమీందారీల్లో మద్రాసు ఫారెస్టుఆక్టు ప్రవేశపెట్టబడియుండు రిజర్వుఫారెస్టులకు అన్వయించదు.

ఈచట్టంలో స్వంతదారు అనేపదం అడవిని ఆధీనం వుంచుకున్నవారికిగాని, కౌలుకు తీసికున్నవారికిగాని లేక స్వాధీనానుభవములో నుంచుకొనియుండే ఎవరికిగాని వర్తించును.

3-వ సెక్షన :

ప్రభుత్వం అనుమతిచేసినదే పైనచెప్పబడిన అడవి ప్రదేశముల స్వంతదారు ఎవరుగూడ అంతాగాని కొంతభాగాన్నిగాని ఏవిధంగాను పరాధీనములు చేయకూడదు. కానిసదరుప్రదేశములలోనిచెట్లపళంసాయమును మాత్రం మామూలుప్రకారం స్వంతదారు తీసుకపోవచ్చును. ఈప్రదేశములకుసంబంధించి 1946 ఆగస్టు 16 తేదికి దరిమిల్లా జరిగిన యే విధమైన పరాధీనములూ చెల్లనేరవు.

స్వంతదారుగాని, లేక ఏవిధమైన హక్కు కలిగియున్నవారుగాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అనుమతిలేనిదే సదరు ప్రదేశముల్లో చెట్లుకొట్టటంగాని, లేక అడవికి చెరుపుకలిగే ఏ పనిగాని చేయరాదు. అయితే వ్యవసాయ, లేక గృహసంబంధమైన పనులకుమాత్రం యిది వర్తించదు. కాని ఏదో ఒక నిర్ధారణచేయబడిన అడవికిగాని, లేక ఆ అడవిలోని ఏదైనా ఒకరకం చెట్లకుగాని ప్రభుత్వం అనుమతి యివ్వవచ్చును. మరిన్నీ ఫారెస్టురక్షణకు భంగకరమని రాష్ట్రప్రభుత్వానికి తోచేయెడల దాన్ని ఆటంకపరచవచ్చును.

4-వ సెక్షన :

యీ అడవులకు సంబంధించి మామూలు ఆచారప్రకారం వుండు హక్కులకు భిన్నంగా జరుగబడిన సివిల్, క్రిమినల్ అన్ని కోర్టువ్యవహారములు, యే కోర్టులోవున్నా విచారణ ఆపుచేయవలెను. పై ప్రకారం నిలపబడిన కోర్టువ్యవహారాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు కావాలనుకుంటే తిరుగా విచారణ ప్రారంభించుటకు వుత్తరువుచేయవచ్చును.

5-వ సెక్షనులో :

పై నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఎవరు నడచుకున్నా మొదటిదఫాచేసిన నేరానికి 2 వేల రూపాయల అపరాధమున్ను, తర్వాతనేరాలకు రెండు సంవత్సరాలకు మించని శైలుశిక్షనుగాని, లేక 5 వేల రూ॥ మించని అపరాధానికిగాని, లేక రెండుశిక్షలకుగాని బద్ధులవుదురు.

వేరేచట్టం అమల్లోకి వచ్చేయెడల దాన్ని అనుసరించి యీ రెండుసంవత్సరాలతర్వాత వ్యవహరించవలెను.

షరా:—ఈబిల్లు గతనెల 29 తేది గజటులో ప్రకటించబడినది. ఈనెల 9 తేదిలోగా ఈబిల్లు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టి చట్టంచేయవచ్చును. అది మొదలు ఈచట్టంఅములులోకి వచ్చినట్లు భావించవలెను.

—

జమీందారీల రద్దు.

మద్రాసులోని విశేషాలు.

మద్రాసు 4 తేది.

ఈ మధ్య పర్లాకిమిడి జమీందారు మున్నగు జమీందారులు మద్రాసువచ్చి జమీందారుల సంఘాధ్యక్షులు వెంకటగిరిరాజాను వచ్చి మీటింగు పెట్టమని టెలిగ్రాం యిచ్చినట్లును, వెంకటగిరి దొర దానికి జవాబివ్వనట్లును. అంతట రాజకీయవర్గాల్లోవిచారించగా జమీందారీ రద్దుచట్టం యింత తొందరగారాదని ధృవంగా తెలిసినట్లును, అందుమీదట బ్రతుకుజీవుడా యని ఎవరెవరి దారినవారు పోయినట్లును మద్రాసు లోవదంతిగావున్నది. యిందు ఎంతవరకు నిజమో ఎంతవరకు అబద్ధమో తెలియదు.

* * *

జమీందారులు తమ ఎస్టేట్ల వరుమానంమీద 17 రెట్లు, 18 రేట్లు తమకు కంపెన్‌శేషన్ యివ్వమంటున్నారట, రైతుల పరిహారం అసలు ఎందుకివ్వాలంటున్నారట.

* * *

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రేసువారిచే నియమించబడిన జమీందారీ సబ్‌కమిటీవారు మద్రాసువచ్చి జమీందారీ పద్ధతిని రద్దుచేయవలెననీ, అది ఆలశ్యమయ్యే యెడల ఈలోపల తాత్కాలిక చట్టంద్వారా పరిపాలనను జమీందార్ల చేతినుండి తప్పించి ప్రత్యేక ఆఫీసర్లద్వారా తాత్కాలిక చట్టమార్పుల రూపేణా పరిపాలన సాగించేట్లు చేయమనే ఒక మెమోరాండాన్ని మంత్రులకు సమర్పిస్తూ, దాని కాపీని ముద్రించి శాసనసభ్యులకంతా 4 తేది పంపిపెట్టారు.

* * *

జమీన్‌రైతులను, భూములనుండి వెడలగొట్టకుండుటకు, ఆ విధమైనదావాలను ఆమల్లను ఆపటు చట్టంవచ్చేవరకు విచారణ జరగకుండా నిలిపిపెట్టి యుంచుటకు, జమీందారీ అడవులను నరికివేసి పాడు చేయకుండాను, కంచెలువగైరాల దావాలవిషయంలో విచారణలేకుండా నిలిపి యుంచుటకును ప్రభుత్వం రెండుబిల్లులను ప్రకటించినది.

దానిపై ఆంధ్రరాష్ట్ర కిసాన్ కాంగ్రెసువారు బిల్లు సందిగ్ధంగా వుందని ఇనాం రైతులకుగూడా ఆ బిల్లులో రక్షణయివ్వవలసిందనీ చెపుతూ కొన్ని సవరణలతో మంత్రులకు మెమోరాండాన్ని సమర్పిస్తూ దాని ప్రతిని ముద్రించి శాసనసభ్యులకు పంపిపెట్టిరి.

* * *

ఇంతా రివిన్యూమంత్రి యీ విషయాల్లో కొత్తవారైనందున జమీందారీరద్దు చట్టం ప్రవేశపెట్టడానికి ఆలస్యమౌతుందేమోనని యిక్కడ లాబీలలో అనుకుంటున్నారు.

—మావిలేఖరి.

—

వెహటార్ లేబర్ సమ్మె

★

నెల్లూరు యునైటెడ్ బస్‌ఓనర్లు మధ్యవర్తితీర్పు ప్రకారం ఒప్పు కోనందున డ్రైవర్లు - కండక్టర్లు 2 తేది నుండి సమ్మెకట్టారు. లేబరు కమీషనరు, కలెక్టరుగారు సమ్మెదారుల పిలిపించి 12 తేదివరకు వ్యవధినిమ్మని యీలోపుగ పనుల్లోచేరమని కోరినందున ఆప్రకారం 5 తేదినుండి పనుల్లోకివెళ్లిరి.

—

ఆంధ్రరాష్ట్ర రాజకీయ మహిళాసభ నెల్లూరు కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలో సెప్టెంబరు ఆఖరున జరుగుతుంది.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

హిందూ-ముస్లిం గలాటా.

3 తేది కొందరు మహమ్మదీయులు వల్లజండాలు చేత్తోను తమ యిండ్లమీద, దుకాణాలమీద, హిందువులు అదేవిధంగా జాతీయపతాకమును ఎగురవేశారు.

జండాలు పీకివేయడంలో కొంత ఉభయుల్లో ఉద్రేకం ప్రబలినందున ఇంతలో పోలీసులువచ్చి యిరువురికి కలహంరాకుండా సరిది తగిన బందోబస్తు చేశారు.

కాని అల్లరిచేస్తుంటే బంజావీధి చుప్పే కాలేషాను, కామాటివీధి తంజావూరు బ్రహ్మయ్యను అరెస్టు చేసి మ్యాజెస్ట్రేటు పెట్టారు. రు 5 ల జుల్మానా, క్రి. ప్రొ. 108 సె. క్రింద 6 నెల్లకు సత్ప్రవర్తనకు పూచీ తీసికోబడ్డది.

2, 3 తేదుల్లో కొంత అలజడివుండినది. పోలీసుల కట్టుదిట్టాలు, జాగ్రత్తలవల్ల పూర్తిగా భయం పోయింది. అన్నిటాగాల్లోనూ యే భయభ్రాంతులు లేకుండా అన్ని తెగలవారు నిర్భయంగా సంచరిస్తున్నారు. అనవసర పుకారులేవి నమ్మవద్దు.

5 తేది రాత్రి కామాటివీధిలో ఒక హిందువుని గృహం తగులబెట్టబడింది. చుట్టుప్రక్కల మహమ్మదీయులెవరూ లేరు. ప్రక్కయింటివ్యక్తికి. కాలిన యింటికి కొంత తీవ్రవిరోధాలున్నవి. కావున యీ యిల్లు మెట్లాకాలిందో! నిజం దేవుడెరుగు సీక్ట వల్ల మెరుగును.

పైశాచిక వివాహము

గత పర్యాయం పాఠికుడు వర్ణించిన రాక్షస వివాహాన్నిగూర్చి చాలామంది ప్రశ్నిస్తున్నారు. కథ యిది—

అమ్మాయిది కోట. పెనుబర్తివారు తెచ్చుకొని పెంచుకొని ఆ అమ్మాయికి తమ ఆస్తినంతాయిచ్చి గుణవంతునికిచ్చి పెళ్ళిచేద్దామని అన్వేషిస్తున్నారు. వారికి లేబూరు దేవిరెడ్డి రాజారాంరెడ్డిగారికివ్వాలని అభిలాష. కాని అతను చేసుకోను అని ఖండితంగా చెప్పివేశారు.

బుచ్చిలో 4 యకరాలుండే విన్నగుంట సుందర రామిరెడ్డిఅనే ఒక పెద్ద ఆసామి ఈ అమ్మాయిని లబ్ధాయించి పిల్ల ఆస్తిద్వారా తానొక పెద్ద కుటుంబీకుడు కావలెనని ఒక పేరాశ. 50 మంది రౌడీం గాంగు యీ పెళ్ళికొడుక్కు మద్దత్తు. ఈ అమ్మాయి కలెక్టరు ఆఫీసు ఎదుట కాపురం.

24 తేది ఈ రౌడీగ్యాంగువచ్చి లేబూరు రాజారాంరెడ్డి వివాహం చేసుకుంటాడనీ. కారులో ఉన్నాడనీ మోసంచేసి పెంచే ముసలామెను, పెళ్లికూతుర్ని కారులో ఎక్కించుకొని దౌడెత్తించారు. మోసం కనుక్కొని యెంత తిరగబడ్డా ఒకటికి రెండు కార్లలో రౌడీగ్యాంగు ఎత్తుకొనిపోయి తుంబూరులో బలవంతపుపెళ్లి, జరిగినట్లు, జరగనట్లు, తాళిబొట్టు కట్టినట్లు, కట్టనట్లు తెంపి పెళ్లికొడుకు మొహాన కొట్టినట్లు చెబుతారు. చివరకు యిరుపక్షాలు నెల్లూరుచేరారు. పెళ్లికూతురు తన యింటిలోను. పెళ్లికొడుకు ప్రక్కవీధిలోను కాపురం. ఎందరు పెద్దమనుష్యులు చెప్పినా పెళ్లికూతురు, అవృద్ధురాలు ఏమీ వినడంలేదు.

బలవంతంగా మళ్లీ ఎత్తుకుపోదామని పెళ్లికొడుకు పక్షంవారి ప్రయత్నం. పోలీసు ప్రవేశంవరకువచ్చి సర్దిపోయింది.

దీన్ని పాఠికుడు రాక్షస వివాహమంటాడు. [illegible]క్మిణీదేవి యిష్టపడ్డదికాబట్టి ఆమెను అపహరించిన కృష్ణుడు జరిపినది రాక్షసవివాహం కావచ్చు. ఇక్కడి పెళ్లికూతురుగాని, తన్నుపెంచే ఆ వృద్ధురాలుగాని యిష్టపడనప్పుడు దొంగతనంగా, రౌడీతనంగా, ఎత్తుకపోదలచడం రాక్షసవివాహంగాదు, పైశాచిక వివాహమంటాను.

అబ్బా! ఏలాంటిగ్యాంగి తయారైందయ్యా! అస్తి కోసం ఈలాంటి దుర్మార్గాలకు దిగడం పెద్దమనిషి తనంగాదు. దీన్ని ఉపేక్షిస్తే యిక ఎవరి ఆడుబిడ్డలు సురక్షితంగా వుంటారు.

ఈ రౌడీజాన్ని యే మాత్రం ఒప్పుకోదానికిలేదు. ఇంతటనైనా బుద్ధితో ఆపెళ్ళికొడుకు పోతారా లేదా తమకొక్కంది. సంఘం యీలాటి అవినీతి కార్యాన్ని హర్షించి పూరుకుంటే యిక బలహీనులకు రక్షణ ఎక్కడ? యీ గ్యాంగిలోచేరిన పెద్దలు యింతటనైనా వదలుకుంటారా, ఆ పెద్దమనుష్యులపేర్లు వైరపెట్టమంటారా!

అవి - ఇవి

గూడూరు పోలీసు సబ్‌యిన్స్పెక్టరు కన్నెబోలు మీద చిల్లకూరు చెంగల్పట్టు రామయ్య భార్యను నిర్బంధించాడని పై వారికి పిర్యాదు రాబడినందున వారిని సస్పెండులోపెట్టి కేసువిచారిస్తున్నారు.

* * *

కందుకూరుతాలూకా కాంగ్రెసుఎలెక్షను 24 తేది అని ఎలెక్షనుఆఫీసరు ప్రకటించి ఆదినం 50 మంది దాకావచ్చి పెల్లక్రింద అల్లాడుతుంటే దిక్కూదివాణం లేదనీ, చివరకు 5 తేది సింగరాయకొండకు వాయిదా వేసినట్లుకాకితేత కబురంపారని ఒకరువ్రాస్తున్నారు.

* * *

ఆహారకమిటీల వివాదాల పరిష్కారానికని పార్లమెంటరీ సెక్రటరీరావడం, న్యాయంగా వున్నవాటినంతా చీకాకుచేసిపోవడం ఏమంత సబబుగాలేదు. ఒకవేళ తాత్కాలికంగా వ్యక్తులకు పార్టీలకు లాభించినా చిరకాలంగా ఆర్జించిన సంస్థయొక్క పేరు అంతా పైపోతుంది. దీన్నిబట్టిచూస్తే అయాజిల్లాల పార్లమెంటరీ సెక్రటరీలను తమతమజిల్లాలకు పంపకుండడమే సబబుగా కనిపిస్తున్నది. ప్రకాశంపంతులు యీలాటివి గమనిస్తేమంచిది.

* * *

మొన్నటి ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్‌మీద తిరగబడి కాంగ్రెస్‌కు వ్యతిరేకంగా చేసినందుకు ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిమీద క్రమశిక్షణ తీసుకోబడ్డది. ఆ ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారికి యీనాడు ప్రకాశం ప్రభుత్వం రు 180 ల జీతంతో కనుపూరువిగ్రామ పునర్నిర్మాణవుద్యోగం యిచ్చింది. ఆయన కొమారునికి ఒకదేవాలయ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు పదవి యిచ్చింది. అంటే ఇవిరెండూ కాంగ్రెస్‌మీద తిరగబడ్డందుకు ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారికి లభించిన పారితోషికాలు! అంటే ఇతర్లుగూడ తిరగబడదానికి ప్రోత్సాహమివ్వడం అన్నమాట. నీతి అంటే యిలాంటిదేకాబోలు?

* * *

కందుకూరు సబ్‌మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రవేటుకేసులు రాజీపడమని పార్టీలను నిర్బంధిస్తున్నారని ఒకరు వ్రాస్తున్నారు. అది పెద్దమనిషితనమేగాని. అదితప్పుగాదే!

* * *

బ్రహ్మదేవంలో 20 సంగులుగా ఒక హెడ్మాస్టరు పనిచేస్తున్నాడంటే అధికార్లమన్ననకు పాత్రుడైనాడని అర్థము. అంటే అధికార్లను లోకట్టుకున్నాడని తాత్పర్యము.

* * *

పఠాణూరు, నారసి లక్ష్మీనారాయణగారు చేవూరు నుండి పుట్టి 1-8 రు 220 ల వంతునకొని 6 పుట్లు వడ్లను తోలుకవస్తుండగా కందుకూరు సప్లయి ఆఫీసరు పొంచివుండి 30 తేది పట్టుకున్నాడట.

* * *

స్పెషల్ ఎ. సి. టి. ఒ. శిద్దయ్యనాయుడుగారు కందుకూరు అంగళ్లను సోదాచేసి వర్తక సంఘాధ్యక్షుడు నల్లమల్లి కేశవులు శెట్టిగారు వద్ద నున్న మెట్టాకు మట్లు, కోరాతానులను 30 తేది పట్టుపరచుకున్నాడట.

* * *

స్టోహౌస్‌పేటనుండి లారీల్లో పోతుండిన మినుముల బస్తాలను టంగుటూరువద్ద 28 తేది పోలీసు పట్టుకున్నారట. యిడ్లపల్లిచిన్నయ్యగారి లారీలో 40 కట్టలు, పసుమర్తి సుబ్బయ్య లారీలో 20 కట్టలు దొరికినవట.

* * *

నెల్లూరునగరజ్యోతి 2 తేదిన 14 మందిమంత్రులు జాతీయ ప్రభుత్వ స్థాపనపహ్నంగా 14 జ్యోతులు వెలిగించింది.

* * *

గుజ్జుల చెంచయ్య మీద రాబడిన బ్లాక్‌మార్కెటింగ్ వ్యాసంలో సంతకం, అడ్రసు తెలియనందున ప్రకటింపబడలేదు.

* * *

బొంబాయిలో కల్లోలం

నేస్తవారం వరకు 201 మంది మరణించారు.

కలకత్తా నరకకాండ పూర్తిగా యిప్పటికి ముగిసినట్లు ఎవరు చెప్పడంలేదు. విచారణలు జరుగుచున్నవి. పీలయినంతవరకు ఆస్తులను వాపసుజేరవేస్తున్నారు. చనిపోయినవార్ల కుటుంబాలకు పరిహారా లిప్పించాలని ప్రకటిస్తున్నారు. అంతా కర్మాంత్రంమాదిరి వున్నది. కాని పోలీసుజాగ్రత ఆపంత తగ్గడానికి వీల్లేకుండావున్నది. మరల కల్లోలాలు ప్రారంభమయినట్లు యీదినంవార్త. ప్రజల్లో భయోత్పాతం కమ్ముకపోయింది.

ఇంతలో ఢిల్లీలో 2 తేదిన జవహర్‌లాల్ ప్రభృతులు ముస్లింలీగ్ కలిసిరాకున్నా కేంద్రంలో జాతీయప్రభుత్వాన్ని స్థాపించారు. ఆముందుదినమే బొంబాయిలో నల్లజండాల ప్రదర్శనం వగైరాలు ముస్లిములు ప్రకటించారు. ఆ ప్రదర్శనాల్లో హిందువులంతా కాంగ్రెస్ జండాలు ప్రతిష్ఠించారు సరికిసరి. అంతటితోపోతే మేలా! దుండగీండ్రు చాకుపోట్లు ప్రారంభించినారు. గూండాలు దోపిళ్లు, రౌడీలు పోలీసుమీదకే తిరగబడడం మొదలుపెట్టినారు. కొన్ని ఆహారకొట్లు లూటీలుజరిగినవి, కొన్నిచోట్ల మోటారులు, లారీలు వగైరా దగ్ధవరచపడినవి. ఈరభసను అణచుటకు పోలీసులు పూర్తి చర్య తీసికున్నారు. సైన్యాలుగూడ పనిచేస్తున్నవి. 59 పర్యాయాలు తుపాకులుపేల్చారు. చాకుపోట్ల మూలంగాను, తుపాకుల కాల్పులమూలంగాను నేస్తవారంవరకు 201 మంది చనిపోయారు. 546 మంది గాయపడ్డారు. 1865 మంది రౌడీలను అరెస్టుచేశారు. మిలిటరీ విమానం ఒకటి తిరుగుచున్నది.

ఒక్కోసారి దినమంతాగూడా కర్ఫ్యూ అమలుపరుస్తున్నారు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు కాసేపు తేపనులు తెచ్చుకునేదానికిమాత్రం వ్యవధి యిస్తున్నారు. సైన్యాలు పూర్తిగా పనిచేస్తున్నవి. పోలీసు బందోబస్తు పూర్తిగా బెట్టారు. ఇంకా బయటనుండి సైన్యాన్ని పిలిపిస్తున్నారు. కాని యెంత అదుపులో పెట్టినా కర్ఫ్యూఉత్తరువును కాసేపు సడలిస్తే ఆ క్షణమే అల్లరులు చెలరేగిపోతున్నవి. ఇప్పటికి 5 రోజుల నుండి ప్రభుత్వం అంతా గవర్నరుతోసహా. అల్లరి ప్రదేశాలు సంచరిస్తూ అతి జాగ్రత్తగాచూస్తూ, కల్లోలాన్ని ఎంత అణచిపెట్టినా లొంగిపోయినట్లు కనపడడంలేదు.

ఇంచుమించు సగం మిల్లులుపనిచేయడంలేదు. కొన్నిచోట్ల ట్రాములు, బండ్లు యేవీ నడవడంలేదు. పరిస్థితి రానురాను తీవ్రతనొందుచున్నందున రౌడీలమీద తీవ్రచర్యతీసుకుంటున్నామని పోలీసు కమీషనరు బ్రాడ్‌కాస్టుచేశారు.

నేడు బొంబాయి అంతా అగ్నిపర్వతంలాగున్నది అయినా పోలీసు, మిలిటరీ ముందుజాగ్రతపడి శక్తినంతనూ వుపయోగించి శాంతిపరిస్థితికి తీసుకరా ప్రయత్నిస్తున్నారు.

కొత్తపాలు ప్రొప్రయిటరు సౌదాగర్ అహ్మద్ ఖాసాహెబ్‌గారు రెండు ఆటలుగాక జిల్లా మేజిస్ట్రేటు అనుమతిలేకుండా 3 ఆట వేశారని 31 తేదిన గణపతినాయుడు కోర్టు 15 రోజులు శిక్ష వెయ్యి రూపాయలు జరిమానా, చెల్లించకుంటే 6 నెలల శిక్ష విధించిరి. జామీనుమీద అదినమే విడుదలయిరి.

* * *

నూనె వెంకట్రామిశెట్టి కంపెనీవారు సరుకు స్టాకు పెట్టుకొని అడిగితే సాయంత్రందాకా కలాయించి సాయంత్రం అది ఒకరికి ఒప్పందం యిచ్చేశామని చేతులు వెల్లకిలవేశారని కాళయ్యవ్రాస్తున్నారు. ఇవి సాధారణంగాజరుగుతున్నవి. ఇలాంటప్పుడు వెంటనే అధికార్లకుచెప్పి తగినచర్య జరపడం అవసరం.

*

మద్రాసు విద్యాశాఖమంత్రి అవనాశిలింగంగారు 9 తేది ఉ॥ కారులో బయలుదేరి సూళూరుపేట, గూడూరు హైస్కూళ్లు చూచుకొని ఉ॥ 11 గం॥కు నెల్లూరుకు వత్తురు.

* * *

పెన్నకు నీళ్లు వచ్చినవి. 6 తేదినుండి రాకపోకలు బందయినవి.

కేంద్రప్రభుత్వములో జాతీయ మంత్రులు పదవులు స్వీకరించారు.

2 తేది ఉ॥ 11 గం॥కు మన జాతీయమంత్రులు కేంద్రంలో పదవుల స్వీకరించారు. ఆనాడు 7 మంది మాత్రం ప్రమాణాలుగైకొన్నారు. మిగతవారు అనారోగ్య వగైరాకారణాలవల్ల రాలేదు.

సభ్యులు విభాగాలు క్రిందివిధంగా పంచుకున్నారు.

1. నెహ్రూ: విదేశ వ్యవహారాలు, కామన్వెల్త్ సంబంధాలు.
2. పటేలు: హోం, ఇన్ఫరుమేషన్ బ్రాడ్‌కాస్టింగు.
3. రాజేంద్రప్రసాద్: వ్యవసాయం, ఆహారం.
4. శరత్‌బోస్: వర్క్స్, పవర్, గనులు.
5. రాజగోపాలాచారి: పరిశ్రమలు, సప్లయిలు.
6. అసఫాలీ: రవాణాశాఖ.
7. బలదేవసింగు: రక్షణశాఖ.
8. జాన్ మత్తయి: ఆర్థికశాఖ.
9. జగజీవనరామ్: కార్మికశాఖ.
10. షాఫత్ అహ్మద్: ఆరోగ్య విద్యాశాఖలు.
11. సయ్యద్ జహీర్: లెజిస్లేటివ్, పోస్టు, విమానశాఖలు.
12. బాబా: వాణిజ్యశాఖ.

కొరవ యిద్దరు ముస్లింసభ్యులను చేర్చుకొన్నతర్వాత ఈశాఖల్లో కొన్నివారికివ్వబడును. అనారోగ్య వగైరాకారణంగా సుమారు 10 రోజులవరకు రాలేకున్న యితరమంత్రుల శాఖలపని యీ పదిరోజులు నెహ్రూగారేచూస్తుంటారు. ——

జమీందారీ పద్ధతికి నేను ప్రతికూలుడను కాను.

మద్రాసు 5 తేది

"ఎస్టేటుల్యాండు సవరణచట్టమును జమీందారీ పద్ధతి రద్దుచట్టమున్ను. వెనకముందు ఒకేసారి తెచ్చుటకు ప్రయత్నిస్తున్నాము.

కాంగ్రెసుపార్టీ మీటింగులో ప్రకాశంపంతులు ఉపన్యాససారం.

30 మంది శాసనసభ్యులు జమీన్దారీ రద్దును గూర్చి చర్చించుటకు పార్టీ సమావేశం జరిపించవలసినదిగా పార్టీనాయకుడ్ని కోరినమీదట గత నెల 23 తేదిన నిర్ణయించబడి, తిరుగా 24 తేదికి వాయిదా వేయబడి. మళ్ళీ రెండో తేదికి మార్చబడి చివరకు 4 తేదిన మద్రాసు శాసనసభాపార్టీ సమావేశం జరపబడిందనీ అందులో ఇతరులడిగే అవకాశం లేకుండానే యీ విషయాన్నిగూర్చి పంతులుగారు మాట్లాడుతూ తాను జమీందారీ రద్దువిధానానికి, ప్రతికూలుడుగాదనీ. తను కేవలం అనుకూలుడనేననీ, ఎందువల్లనో వ్యతిరేకప్రచారం జరుగుతున్నదనీ, యితర రాష్ట్రాలకంటే యీ విషయంలో మనమే ముందంజవేశామనీ, ఎస్టేటుల్యాండు అద్దె సవరణ చట్టంతోగూడ జమీందారీ విధాన రద్దుచట్టంగూడ త్వరలో ప్రవేశపెట్టబడుననీ అయితే యెస్టేటుల్యాండులద్దె సవరణచట్టం ముందు ప్రవేశపెట్టిన యెడల 1801 సంవత్సరానికి పూర్వపురేట్ల నిర్ణయించడానికి వీలవుతుందని అతగ్గిన శిస్తులమీద జమీందారులకిచ్చే పరిహార మొత్తం నిర్ణయించవలసి వుంటుందని, కావున ముందు యీ సవరణచట్టం ప్రవేశపెట్టవలసివుంటుందని, ప్రవేశపెట్టడం అవసరమని. లేనియెడల యిప్పుడు జమీందార్లు వసూలుచేసే అనవసర హెచ్చు మొత్తంమీద వారికి పరిహారం యివ్వవలసివుంటుందని ఈ రెండు చట్టాలు ఒకేదఫా ప్రవేశపెట్టడానికి చట్టప్రతిబంధకాలులేని యెడల ఒకేసారి తీసుకరాబడుతవని శలవిచ్చినట్లు మాకు నమ్మకమైన వర్గాలద్వారా తెలుస్తున్నది.

—మా విలేఖరి.

కల్పాశ్రమము — నెల్లూరు

—— క్షీరబల ——

పక్షవాతము - రక్తవాతము - కీళ్లనొప్పులు
మొదలగు సమస్త వాతవ్యాధులకు........

స్టాకిస్టు:— సి. ఆర్. గోపాల్ బ్రదర్సు,
ట్రంకురోడ్డు :: నెల్లూరు.

బీటాకాఫిన్

అన్ని నొప్పులను, జ్వరములను కుదుర్చును.

తలనొప్పి, పంటినొప్పి, కాళ్లనొప్పి, నిద్ర లేకుండుట, కీళ్లనొప్పులు, పడిశెము, స్త్రీల బహిష్టునొప్పులు, అలసట, వగైరా అన్ని టికినిన్నీ అంటీగా పనిచేయును. వారుకొను కిడము పొట్లములో నుండును.

పొట్లం 3 మాత్రలు 1 అణా.

బీటాలాక్సు

సుఖవిరేచనౌషధము

ఇది చాక్‌లెట్ భేదిమాత్రలు. సుఖవిరేచనము కలిగించి మలబద్ధమును పోగొట్టి మంచి జీర్ణశక్తి నిచ్చును.

పొట్లం 2 బిళ్లలు 1 అణా.

అన్నిచోట్ల దొరకును.

తయారుచేయువారు

BOMBAY TABLET MFG. CO.,
P. O. Box 2092, BOMBAY.

కామినియా నూనె (రిజిష్టర్డు)

శిరోజములకు మెదడుకు అద్భుతమైన శాస్త్రోక్తమగు తలనూనె.

వెంట్రుకలు రాలిపోవుటను నివారించును. తలను, మెదడును చల్లపరచి, వెంట్రుకల మొదళ్లను గట్టిపరచును. శిరోజములకు అందమును కాంతిని కలిగించి సుగంధ పరిమళము వలన మనమునకు సౌఖ్యమొసంగి తృప్తిపరచును.

ఓటో దిల్ బహార్ (రిజిష్టర్డు)

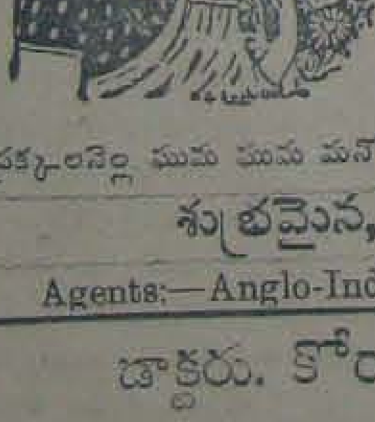

ఆకర్షణీయమును ప్రజానురంజకమునగు ఈ వాసనద్రవ్యమును వాడుకొని మీరును మీ సహవాసులును ఆనందమునొందుడు.

సువాసన నొసగుటయందు అసమాన ప్రఖ్యాతిని చిరకాలమునుండి గడించియున్న యీవాసన ద్రవ్యమును కొన్నిబొట్లు మీ చేరుమాలుపై చల్లుకొనినచో చుట్టు ప్రక్కలనెల్ల ఘుమ ఘుమ మనోహర వాసనను వెదజల్లును.

శుభ్రమైన, అత్యుత్తమమైన సబ్బులు.

Agents:—Anglo-Indian Drug & Chemical Co. BOMBAY 2.

డాక్టరు. కోరా దంతాసుపత్రి — నెల్లూరు.

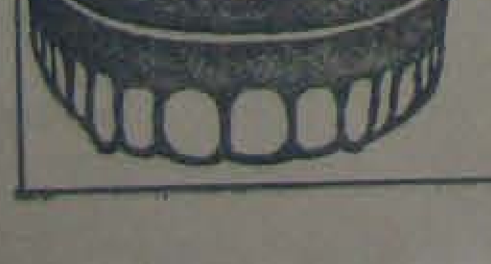

15 సంవత్సరాలనుండి డా. కోరా నెల్లూరులో పెండువళ్ల పుండగలిగినారు ఇతరులనేకమంది పద్యారు-పోయారు ఎందువల్ల? మీరే ఆలోచించండి.

పండ్లు కట్టించుకొని సౌందర్యమును, మంచి నమలుడు శక్తినికలిగి ఆరోగ్యమునుపొందుడు.

పండ్లకు సంబంధించి అన్నిచికిత్సలకు సంప్రదించుడు.

లోకాభిరామాయణం

* కలకత్తాకు అగ్గిబడులు నిప్పు వస్తుందా?
* స్వతంత్ర ఆఫ్ఘనుకు స్వతంత్ర గఫర్ ఖాన్.
* పోర్చుగీస్‌కు రక్తదాహం సాంప్రదాయమే!

—యంది జగన్నాథం.

బ్రౌయాట్. బ్రోసదారపోకి డార్కార్‌దొర వస్తాడా? అగ్గిబడులు నిప్పు వస్తుందా? మంచిమార్పే! ఇది నీకు ఎట్లాతెలిసిందంటారా? మన మిత్రులు భారతబంధు లూయీఫిషర్ ఇటీవల పాలస్తీనా వెళ్ళి వుండెను. ఇక్కడనుండి ఇంటికివెళుతూ దారిలో, అక్కడ జరిగి విశేషాలు తెల్పుతున్నాడట. పాలస్తీనా కల్లోలానికి పర్యాయపదమై వున్నది. పరస్పర ద్వేషాలు, విరోధాలు, బహిష్కారలు సర్వసామాన్యమై పోయింది. అరబ్బులు యూదులను బహిష్కరిస్తారు. యూదులు అరబ్బులను, బ్రిటిష్‌వారిని ద్వేషిస్తారు. బ్రిటిష్‌వారిని యూదులు బహిష్కరిస్తారు. బ్రిటిష్‌వారుసైతం యూదులను దరిచేరనీయరు.

యూదులు జరిపిన ఘోరహత్యాకాండకు ప్రతీకారంగా, బహిష్కారాయుధం ప్రయోగించి, ఆర్థికంగా వారిని కుంగదీసి, లోంగొట్టవలెనని పాలస్తీనాలోని బ్రిటిష్‌సేనలకు అధిపతియైన బార్కర్‌దొర సంకల్పించి, అందుకనుగుణంగా తన సైనికులకు శాసించినాడు.

బార్కర్ చర్య కిరాతకమని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అభిప్రాయమట. సంస్కారం కల్గిన వారెవ్వరు అట్టి చర్యను ఆమోదించరట.

యూదులుచేసినపని ఏమిగుదురుగదా! బ్రిటిష్‌ప్రభుత్వోద్యోగుల పక్కా భవనాన్ని ఎగరగొట్టారు. అందులో 91 ఆఫీసర్లు చనిపోయినారు. యూదుపక్షపాతులైన ఇద్దరు బ్రిటిష్‌ప్రముఖ యూదులుసైతం అందులోవున్నారు. యూదులుచేసినపనిలో సహస్ర భాగం పాలస్తీనావాసులైన అరబ్బులే చేసివుంటేనా, వారిపై బార్కరుదొర ఎంత 'కిరాతకం' చేసినా, బ్రిటిష్‌ప్రభుత్వం శ్లాఘించివుండేది. ఈతిప్పలో కొందరు 'తెల్ల' సైనికులప్రాణాలు ఆపదలోకిరాగానే, 'కిరాతక' చర్యలు అవలంభించినవారిని బ్రిటిష్‌ప్రభుత్వం మందలించలేదే.

ఇంతేగాక, ఆ 'కిరాతపు' బార్కర్‌దొరను బెంగాల్ గవర్నరుగాపంపె ఆలోచన బ్రిటిష్‌ప్రభుత్వానికి కల్గిందట.

భారతీయులు, ఆఫ్రికా ఆదిమవాసులు, ఇండోనీషియావాసులు 'కిరాతకమునకు' తగుదురుగాని అమెరికాఆశ్రయంగల్గిన యూదులోలికిపోదగునా?

ఖాన్ అబ్దుల్ గఫర్‌ఖాన్ అనగా సరిహద్దు గాంధి ఇటీవల కాబూల్‌వెళ్లి అక్కడ సత్కారింపబడి, భారత ఆఫ్ఘన్ బంధుత్వం సందేశించి, తిరిగి వచ్చినాడు.

ఆఫ్ఘనిస్థానానికి రాజధాని కాబూల్. ఒక స్వతంత్ర ముస్లింరాజ్యానికి, స్వతంత్రభారత ఉద్యమనాయకుడు వెళ్లడానికి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అనుమతించింది. ఇదివరకు పిషావరును, భారతదేశంనుండి వేరుపరచివుంచాలని ప్రయత్నించిన ఈ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమే ఈనాడు ఇందుకు అనుమతించింది. అప్పుడు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం స్వతంత్ర ముస్లింరాజ్యాలకు విరోధి. అందుకన్నా అమనుల్లాను దింపించి, నాదర్‌షాను గద్దెక్కించి గొడవచేసింది. నాదర్‌షాసంతతి నేడు ఆఫ్ఘన్ పరిపాలకవర్గం. అట్టి 'స్వతంత్ర' ఆఫ్ఘన్ పాలకవర్గాన్ని, స్వతంత్ర పఠాన్ పెషావరీయులతో కల్పితే, ప్రమాదకరమని ఇదివరకు బ్రిటన్ భావించివుండవచ్చు.

ఇప్పుడు అంతకన్న ప్రబలమైన ప్రమాదకారి ఆఫ్ఘన్, కాశ్మీరం సరిహద్దులలో వున్నారు. వారి రూపురేఖలు ఇకమీద ఏవిధంగా దిద్దుకొనబడగలవో తెలియదు. కాని ఆఫ్ఘన్-రష్యా-సరిహద్దు నేడిటకటి ఇదివరకే బయలుదేరింది.

అందుచేత, తనకు దగ్గరలోవున్న ఆఫ్ఘన్-ఇండియా రాజ్యాలు పరస్పరం సన్నిహితంగావుండ తనకు మేలని బ్రిటన్ భావించి వుండవచ్చును.

లేక రేపు ఎటుదిరిగి స్వతంత్రభారతం-ఆఫ్ఘన్ రాజ్యాలు ఏకంగాకమానవు. ఈవేళ వద్దని తను శాసించ కట్టుతినడమెందుకనికూడా బ్రిటన్ భావించి వుండవచ్చును.

ఆఫ్ఘన్ రాజ్యస్థాపనం దేశాంతర, రాజ్యాంతర కీలకప్రదేశం. కేంద్ర ఆసియానుండి ఇండియాకు దైనాకు సాంప్రదాయికమైన రవాణా, ప్రయాణమార్గాలున్నవి. యుద్ధసమయంలో బ్రిటిషువారు, అమెరికన్లు తెచ్చిన మోటారుబండ్లు ఇకమీద ఆఫ్ఘన్ ప్రయాణాలకు, రవాణాలకుపకరించగలవు. ప్రాచీన హీరట్‌నగరం, జెంగిస్‌ఖాన్, తామర్లేన్, అలెగ్జాండరు మొదలగు పూర్వచారిత్రక నామధేయములతో సన్నిహితబాంధవ్యం గలిగిన హీరట్‌నగరం గొప్ప ఆధునికనగరంగా నిర్మాణమైపోతున్నది.

ఈరాన్-రష్యా-బలూచిస్తాన్-ఇండియా దేశాల కూడలిలో హీరాట్ ఉనికి, త్వరలో వైమానికమార్గం విదేశీ సహాయ, సంహారంతో ఏర్పడుతుందట. ఇక్కడి 'నల్ల' బంగారం త్వరలో విమానయానం ఆరంభించవచ్చునట. ప్రపంచంలో యితరత్రా చమురు నిధులు 'కరిగి'పోతే, ఆఫ్ఘన్‌పంట పండినట్లే!

హీరాట్‌నగర సర్కార్‌పాలకవర్యుడు ఆఫ్ఘన్ రాజనీతినిగూర్చి ఇట్లనెనట: 'శతాబ్దాంతరంబి నెమకబడివున్న ఆఫ్ఘనిస్థానం కాంతిని, అభివృద్ధిని కాంక్షిస్తున్నది. పెద్దరాజ్యాలకు మధ్యవున్న ఈదేశం ఇరుగుపొరుగు రాజ్యాలన్నిటితోనూ సఖ్యంగా వుంటుంది. ఈదేశచరిత్రలో ప్రప్రథమంగా, విదేశీ జోక్యంలేకుండా స్వేచ్ఛగా మాదేశాన్ని మేము వృద్ధిచేసుకొంటాము.' ఈవాక్యాలనుబట్టిచూడగా, ఇదివరకు ఉదహరింపబడిన విదేశీసంహారాలు, సహాయాలు స్వేచ్ఛగా ఆఫ్ఘన్‌రాజ్యం కోరితెచ్చుకునేవేగాని పరాయివారుతెచ్చి నెత్తినరుద్దినవికావని తాత్పర్యం చెప్పుకుందాం.

అంటే, ఆఫ్ఘన్‌రాజ్యం ఆసియా కావన్నమాటేనా?

ఆఫ్ఘన్‌యుద్ధాలు వెనక మూడుజరిగినవి. అందులోకల్గిన ధన-జన నష్టంఅంతా భర్తుపడ్డమనదే. లాభంరాలేదుగాని వచ్చివుంటే అది బ్రిటిష్‌ఖాతాకే జమ. లాభందుల చిత్రాల్‌పర్వత పాషాణాల నెత్తిమీద ఒపిమని బొర్లివచ్చిపడినవిగనక ఆదంతాఅధిక భాగం మన ఖాతాకే జమపడ్డింది. ఈ జమ-ఖర్చు వద్దులింకవుండవు. ఆకాలంపోయింది. ఇప్పటిపద్దులు రెండే. స్నేహమా, విరోధమా? మనకు, ఆఫ్ఘన్ రాజ్యప్రజలనవలెనే, కావల్సింది ఇరుపొరుగువారితో విహితమేగాని విరోధంవద్దు. అందుచేత సరిహద్దుగాంధి ఆఫ్ఘన్‌యాత్ర సంపర్కశుద్ధి కలదనే మా విశ్వాసం. ఇందలిమర్మం మన అంతఃచక్షువులు స్పష్టంగా గోచరమవుతున్నది.

గోవాలో ప్రధానాయకులైన కున్హాగారిని దీర్ఘకాలం ఏదేండ్లు సంపించడం సరిపోలేదట. ఇంకా ఎందరినో హింసించాలని గోవా పోర్చుగీస్ పాలకుల అభిప్రాయమట. అవునవును, రక్తదాహం వారికి సాంప్రదాయకమే. సామ్రాజ్యం సంపాదించడానికి పూనుకున్న పోర్చుగల్‌రాజుకు మతగురువు పోప్ ఈవిధంగా ఆదేశించాడు.

"జయించు, దెబ్బకొట్టి,దుమ్ముచేసి లొంగదీయి, ముస్లిములమీద, ఇతర క్రయిస్తవేతరులమీద యుద్ధం ప్రకటించు. వాండ్ల ఆస్తిపాస్తులు లాగేసి, శాశ్వతంగా వీరు, వీరంతరివారికి బానిసలుగా చేసివేయి."

పై ఆజ్ఞను శిరసావహించి, 1498 లో పోర్చుగీసువారు, కాబ్రాల్‌గారలు కోస్తా వ్యాపారంకేంద్రములమీద దాడిచేస్తూ, ముస్లిం నావికుల [illegible] చెవులను కోయించారు.

అల్బుకర్క్ ఓడలోకి చిక్కిందేశస్థులైన ఆఫీసరులరస్సించి, హత్యచేయించినారు. మరణించిన ఆఫీసర్ల భార్యలను తన సైనికులకిచ్చి పెండ్లిండ్లు బలవంతంగా చేయించాడు. వెంగిల ఆ ముదితల సొమ్ము పోర్చుగీసువారల పరమైపోయింది.

ఆదినరకు హిందువులు ముస్లిములు కలిసి ప్రతిష్ఠాపన్చిన ఆలయములు, మసీదులు నేలమట్టం చేయబడినవి. ఆ ప్రదేశాలలో పోర్చుగీస్ సర్కార్ కచేరీలు, క్రయిస్తవ మందిరములు వెలసినవి.

పల్లెటూళ్ళు

పొదిలె

పొదిలె ఎస్. ఐ. కనిగిరి వంగోలు బస్ యం. డి. యల్. 74 స్టేషనువద్ద తనిఖీచేసి టిక్కెట్లులేనివారి పుస్తకాలు పట్టుకున్నారు. హెచ్చురేట్లు వసూలుచేశారని. లోపలున్నవారు యూనిఫారాలన్నిటికి చార్జిచేశారు.

—ప్రయాణికుడు.

ఒంగోలు

ఓ సబేరియా మేనేజరుసాబ్- మీ వంగోలు మేనేజరు సరిగా వకాలంలో నౌకర్లకు జీతాలు బట్వాడాచేయకుండా నౌకర్లను ఎగాదిగా చూస్తూవుంటారు. కాస్త చెప్పండి.

—బస్సోడు.

దర్శి

దర్శి తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యవర్గ ఎన్నికలు యీనెల 12 తేది దర్శిలో జరుగుతవి. —ఒ వి.

* * *

ఎవరో అధికారి జమ్ములమడక ప్రాంతంలో గింజలబండ్లు యితర జిల్లాకుపోతుంటే పట్టుకొని. గవర్నమెంటుగా వదిలేశారని దూమరు. —గుంటూరి

ఆత్మకూరు

కుల్లూరు నియోజకవర్గంలో 2 దేవస్థవర్గంలో 1 కుల్లు 3 స్థానాలు తాలూకా కాంగ్రెసు సభ్యత్వాలు ఖాళీపడినవి. వీటికి తే 12-9-46 దిన నెల్లూరులో కాంగ్రెసుయెలక్షన్ ఆఫీసునందు నామినేషన్లు తీసికుంటారు.

* * *

15-9-46 తేదిన ఆత్మకూరులో సదరు తాలూకా కాంగ్రెస్ కార్యవర్గసమావేశం సా॥ 4 గం॥కు జరుగుతుంది.

—చిన్నయ్య.

ఉదయగిరి

వింజమూరు పంచాయతి, నాగసంబాయతి, రామాపురం నియోజకవర్గములలో తే 14-9-46 న సభ్యుల యెన్నికలు జరుపబడును. —చిన్నయ్య.

పులివెందుల

తాలూకా కాంగ్రెస్ఎన్నికలు 27 తేది జరిగినవి. డి. రామకృష్ణారెడ్డి, పై డి. కొండారెడ్డిగార్లు అధ్యక్ష కార్యదర్శులు. —ఒ వి.

మొగళ్ళూరు

ఏమయ్యా మావూరికి గుడ్డలకోటాయేలేదా ఎప్పడిగినా కోటా యీలేదంటారే. —సాదామయ్య.

గండవరం

గండవరంరోడ్డు గండిఉవరికోయివున్నది. దీని మొఖం ఎవరన్నాచూస్తారు. —నర్సారెడ్డి.

ఏలూరు

కాంగ్రెస్ సేవాపరాయణుడు పేరేటి వెంకటరత్నంగారి అకాలమరణమునకు జాతీయ ప్రెస్ వర్కర్సు తరఫున సానుభూతి తెలుపుచున్నాము.

—డాపిరాజు.

తమిదపాడు

గ్రామరైతు కాంగ్రెసువల తే 28 దిన జరిగింది. పల్పితి నరసింహాచార్యశ్రేష్టిగా రుపన్యసించినమీదట గ్రామ విషయాలగూర్చి పలువురుపన్యసించిరి.

—కార్యదర్శి

ముత్తుకూరు

2 తేది జాతీయ ప్రభుత్వందినంనాడు నెహ్రూ పటాన్ని 28 జతల యెద్దులకట్టి వూరేగించారు. సాయంత్రం సభజరిగింది. మునుకూరు సుందరరాంరెడ్డి గారుపన్యసించారు. —యువజనసంఘం.

గూడూరు

పల్లెల్లో కిరసనాయిలు యెక్కువధర కమ్ముకొంటూరే—అసలు పుట్టుకలోనే దానికి అధిక్యత గుటనే —దాన్ని కలచెరిసికోండిముందు. —దర్పా.

చెన్నారాయుని పాళెం

అప్పలదిన్నె పంచాయతిలో 12 గ్రామాలున్నవి. అందులో మాదొకటి. ఇప్పటికి మాకు గుర్తుగాని, చెక్కెరగాని ఏమీలేదు. మాకు యివ్వాలనివున్నదా, లేదా యిస్తే ఎవరుతింటున్నారు. మమ్మల్నిగూడ కొంచెం మనుష్యులుగాచూడండేమి. — పోటరు.

జమీన్ రైతు - భవననిర్మాణ నిధి.

నిల్వ	రు 116—0—0
ఒకమిత్రుడు రు 1116 ల వాగ్దానంలోకి చెల్లు.	500—0—0
ఇందుపూరు కృష్ణారెడ్డిగారి వాగ్దానం రు 116 లోకి చెల్లు	100—0—0
కుల్లు వసూలు రు.	716—0—0

వాగ్దానములు.

ఒకమిత్రుని రు 1116 లో నిల్వ రు	616—0—0
మదాసు మిత్రుడు	రు 508—0—0
కృష్ణారెడ్డిగారు	రు 16—0—0
యం. రం[illegible]గారు శివయ్య ఆఫీసరు తిరుపతి	250—0—0
పాముటిపాటి బుచ్చినాయుడుగారు	10 0—0—
కుల్లు రు	1482—0—0

పైవిధంగా సహాయపడిన దాతలకు హృదయపూర్వక వందనములు.

నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు,
మేనేజింగ్ ఎడిటరు.

ఎరువులు
రైతుల కడగండ్లు

దేశములోను, రాష్ట్రములోను, ఏర్పడినఆహారపు నివారణచేయుటకు ప్రభుత్వము ఆందోళన చేయుటయేకాని, ఆహారపదార్థములను పండించు రైతులకు, అధిక ఆహారపదార్థములు పండించుటకుగాను, రైతులకు కావలసిన ఎరువులు సప్లయి తగినంతగా చేయుటలేదు. గుంటూరుజిల్లాలో రైతులు ఎరువులు లభించక, కడగండ్లకు లోనగుచున్నారు. ముఖ్యముగా తెనాలితాలూకా రైతులు ఎరువులు లభించక అష్టకష్టములకు గురియగుచున్నారు. యెక్కువబలము కల్గించిన రైతులకుమాత్రము ఎరువులు హెచ్చుగా సప్లయి అగుచున్నవి. మాకిపిలా కాంగ్రెసు శాసనసభసభ్యుడు దీనికి మద్దతుగాయున్నట్లు రైతులలో గోల. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు రైతులకు పూర్తిగా ఎరువులు సప్లయి చేయవలయునని కోరుచున్నాను. వ్యవసాయశాఖవారు చేయుచున్న అక్రమచర్యలు విషయములో తగుచర్య తీసుకొనవలయును.

—వెనిగళ్ల సత్యనారాయణ.

దబ్బాకుపల్లి

ప్రభుత్వ సదవీస్వీకరణ దినోత్సవం 2 తేదిన జరిగింది. హరిజనులకు అన్నదానము, విద్యార్థులకు పలకలు పంచిపెట్టిరి. —గోపాలరావు.

వూటుకూరు (ఉదయగిరి తా॥)

ఎవరినో తెంపుకబట్టైతే. ఒకసద్ద, ఒకదూడ మావూర్నో మాదినేని నాగయ్య బోషణలో 4 మాసాం నుండి వున్నవి. రుజువుచేసి తోలుకపోవచ్చును.

—మల్సారావు.

* * *

పిల్లలేవు, వానలేదు. సజ్జ పంటలు మాడిపోతున్నది. త్రాగేందుకు రెండేసిమైళ్లనుండి పిపాలతో తోలుకుంటున్నాము. మాగతియింతేనా? —పల్పితి.

* * *

ఎవరూరు బోసనుక్రావిసికొని దాంలోజంయింది. త్వరలో యిప్పిస్తే కరుసురోజుల్లో అనుకున్నట్లుంటుంది. —రైతుకాంగ్రెసు.

తల్లపాడు

పేరసాదకు అందుబంలేదు చక్కెర, గుడ్డలు అంటూకు జైహింద్. తిలేఅసుదుకున్నాయని ఒకపెద్ద మనిషంటాడు. నిజం యిద్దరికీతెలుసు. —పౌరుడు.

చెన్నారెడ్డిపల్లె

వ్రాతపలకలుగాని కల్లిదూసికొని వున్నది. పని చెరితే పదిమంది బ్రతుకుతారు. —గురవయ్య.

ఈతముక్కలు

యల్లమంది కోటయ్యగా రధ్యక్షతన ఆహారకమిటీవారు 30 తేదిన సమావేశమయి సూరారెడ్డిపాళెం రోడ్డును ప్రభుత్వం వెంటనే రిపేరుచేయించాలని కోరుచూ తీర్మానించారు. —ఒ వి.

నెల్లూరు జిల్లాకోర్టులో.
ఎ. ఎస్. నెం. 746/1945.

అప్పిలాంటు: నయ్యద మాహుంసా హెబు.

రెస్పాండెంట్లు: 1. నయ్యదు వజీకద్దీ పురవు బీమాటి. 2 షేకు అబ్దుల్సమ్మద్ సాహెబు. 3. షేక్ సులేమానుసాహెబు. 4. షేక్ హుసేనగీబి.

శీనెంబరున అప్పిలాంటుడు నెం. ఓ. ఎం. ఎ. ఒ. ఎస్. 109/44 దులోని తీర్పుమీద రెస్పాండెంట్లపైన అప్పిలు దాఖలుచేసినందుకు నోటీసుపిమిత్తం 23—9—46 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది. రెస్పాండెంట్లు తమకేపైన అక్షేపణలున్న యెడల వాయిదానాడు పగలు 10 గంటలకు కోర్టుకు హాజరై తెలుపుకొనవలెను. వి. సుబ్బరాజు,

అప్పిలాంటుతరఫున వకీలు

నెల్లూరు జిల్లాకోర్టులో
ఒ. పి. నెం. 88/46.

పిటిషనర్: పింటుపర్తి బ్రహ్మయ్య.

రెస్పాండెంటు: ఉంటుపర్తి రంగనాయకమ్మ మైనర్ ఆయినందున గార్డియన్ తండ్రి అకుల శేషయ్యశెట్టి.

పిటిషనరు కొమార్తెఅయిన లేట్ పి. టంట్రర్తి రామలింగయ్యకు ఆంధ్ర యిన్సూరెన్సు కంపెనీవల్ల రావలసిన మొత్తం 5100-0-0 లను వార్సు సర్టిఫికేటు ఇప్పించవలసినకోరి పిటిషన్ పెట్టుకొనియున్నారు. అందువిషయమై యెవరికైనా ఆక్షేపణయున్న యడల 25—9—46 తేదిన పైకోర్టువారియెదుట హాజరయి తెలుపుకొనవలెను.

పి. వి రామనయ్య,
పిటిషనరు లవ్యరేటు.

తిప్రతీకారి కుష్టు ★ బొల్లి చికిత్స

గ్యారంటీ చికిత్స!

నారిప్పులము.
14-7-1945.

ఆ ఫ్రి కా
బంగపికా పెరిటర

రెడ్డి అండ్ కో,
గోపాలపురం.

అయ్యా,
నా చికిత్సకు సంబంధించిన ఒక పుస్తకాన్ని దయచేసి పంపినచో, నేను మిక్కిలి కృతజ్ఞుడనై వుంటాను.
నేను ఇదివరకే మీకు రు. 56 లను మనియార్డరుద్వారా పంపియున్నాను.
ఇంపోర్టు లైసెన్సు 84420 ది 7-3-45 కూడా దీనితోచేర్చి పంపుచున్నాను.
అనేకవందనములు.

ఇట్లు భవదీయుడు,
(సంతకం) జె. మలాన్.
పి. బి. నం. 86.

క్రొత్తగా అచ్చువేయబడిన మా పెద్ద తెలుగు కేటలాగులు
10 భాషలలో కేటలాగులు, యోగ్యతాపత్రములు
ఉ చి త ము
ఇతర మందులు వాడుటకు పూర్వమే కార్డువ్రాయుడు, నేడే:

రెడ్డి & కో
(రిజిష్టర్డ్)
H.O.
గోపాలపురము - తణుకు తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

విటా - అశోక
స్త్రీలపాలిటి వరప్రసాదిని
శ్వేత రక్తప్రదరములు, ముటుకాల, ముటుబద్ధము, నడుమునొప్పి, నిద్రలేకుండుట బలహీనము, మొదలగు గర్భాశయవ్యాధుల పోగొట్టి టానిక్కుగా పనిచేయును.
వెల సీసా రు 2—8—0.
సి. ఆర్. గోపాల్ బ్రదర్స్
ట్రంకురోడ్డు-నెల్లూరు.

పాత్రుడుగారి బాలసంజీవిని (Regd.)
పిల్లల లివర్ & ప్లీహ వ్యాధులను నివారించును
డాక్టర్ పిళ్లా పాపయ్యా పాత్రుడు అండ్ బ్రదర్,
11. రమిదమాడవీధి, మైలాపూరు, మదరాసు.
కుంభకోణము బ్రాంచి: 7, సారంగపాణికోవెల, తూర్పువీధి.
తిరుచినాపల్లి బ్రాంచి: 15, పుగళియవిన్లైవీధి, తెప్పకుళం. P. O.
అన్ని మందుల షాపులలోను దొరకును.

ఆంధ్రసభ రజతోత్సవము.

(1.వ పేజీ కొరవ)

ము అవిష్కరించిరి. పద్యాల కోర్కెమీద రావి బ్రోలు ఒక పద్యాన్ని, నేలనూతల ఒక పద్యాన్ని చదివి, శ్రోతల ముగ్ధులజేసిరి.

రామకృష్ణరాజుగారి పుపన్యాసం.

25 సం॥లు జీవించిన యీ ఆంధ్రసభ రజతోత్సవంలో పాల్గొన అవకాశమిచ్చినందుకు కృతజ్ఞత. అధ్యక్షులు వకీలుగా వుండిగూడ సారస్వత కళారాధకులు గావడం వారి యీఆమాన్యాన యీకార్యకలాపం జరగడం నా అదృష్టం. నేనుగూడ కించిత్ కళోపాసకుణ్ణే. ఒకవిధంగా చాలకాలంగా నెల్లూరుతో సంబంధమున్నవాడినే. మూలకొండయ్య నా సహపాటి. అష్టకాల కుటుంబం నాకు పుపాధ్యాయులు. రేబాల కుటుంబం బహుకాలం కట్టి నాటినుండిగూడ నాకు చిరపరిచయం. యీయూరు అనాదిగా ప్రతిభాన్వితం. తెనుగుభారత రచయితకు జన్మస్థానం. వెంకట్రాయశాస్త్రులవారికి పుట్టినిల్లు. అభినవతిక్కన యనబడు కవికోకిలకు జన్మభూమి. ఇక దొరసామయ్యంగారు మున్నగు నాట్యకళారాధకుల కన్నతల్లి కావున సింహపురి నాకు గౌరవాధిక్యం.

20 సంవత్సరాలనాడు యీ రావిప్రోలు సుబ్రహ్మణ్యంగారు మాకు నాటకాలు నేర్పించి నెల్లూరుకు 1926 లో తెచ్చినారు. ఈ అభినవతిక్కనగారికి ఆ నాటకానికొక కాంప్లిమెంటరీ టిక్కెటుగూడ పంపించాము శర్మగారొచ్చారు. నాటకం తిలకించి. తర్వాత ఆంధ్రపత్రికలో శర్మగారి విమర్శనజూడగా మా ఇనుక గామగలో ఒక్కబొట్టుగూడ రసంవుట్టన్నం కాలేదని వ్రాశారు. తర్వాత బృహన్నలను గూర్చిన విమర్శలో ఒక చుక్క మాత్రం రసోత్పన్నమైనట్లు వ్రాశారు. నేను అందులో పాత్రధారిని కావడంవల్లనే అటొక్కబొట్టయినా చిందిందని గర్వపడ్తాను.

ఈకళామందిరంలో నాగరాజరావు శ్రీనివాసచార్యుల పటములేగాక అందరి నటకుల పటములు గూడ వుండాలి. పర్వతరెడ్డికవీరు ఎన్నాళ్లకు మరువరాని విగ్రహం. దొరస్వామయ్యంగారిని ఒకమారే చూచాను. నాయకుడంటే అతనే నాయకుడు. యిలాంటి పెద్దల పటాలంతాగూడ వుండితీరాలి. సింగపేట వెంకటరమణయ్య చక్కని విద్వాంసుడు. అట్టివారిని కన్న యీపురం ధన్యం. నేటి సంగీతసభలు బాగున్నవి. వీణారాధకుడు నారాయణరావుగారి సంచలతులుంగా కమ్మగాపాడింది. ఇంతపెద్దసభలో వీణాగానం రాణించదు. ఈ బి. ఏ. సంగీతవిద్యార్థిని ఆశీర్వదించాలె. వారి జీవితం కళోపాసనకు సమర్పిస్తే సంతోషిస్తాము. దుర్గాశర్మగారిపద్యాలు వింటుంటే యిది "అమృతమా, కవనమా" అనిపించింది. మనస్సులో పొంగిపోయాను. ఈతన్మయతకు పద్యరచనా లేకసరసకవిగారిగనమా చెప్పలేకున్నాను. కానిఎంటి మాధుర్యమూ మేళవింపబడ్డ దనుకుంటాను. దీపాల పిచ్చయ్యగారిపేరు వినదివారుండరు. ఆంధ్రసభను గృహిణిగా ఆశీర్వదించారు. భర్తలేకుండా యెట్లా గృహిణిఅయింది అని సంశయం. కాని ప్రీతమైన వాటికి కృష్ణార్పణమస్తు అనడం మనసాంప్రదాయం.

ఈ రావిప్రోలు సుబ్రహ్మణ్యంగారు 1920-30ల మధ్య మాకు సంబంధీకుడు. మేము కంఠక్షరు అని వీరిని అనేవాళ్లం. నాటకసమాజాల్లో యెన్నో గొడవలున్నా యీ కంఠక్షరు తప్పించుక తిరుగువాడు ధన్యుడు అన్నట్లు నిర్లిప్తుడుగావుండేవాడు. 16 సంవత్సరాలు పూజించాం. ఈ ఘనుడు ప్రత్యక్షంగా రంగంమీద కనుపించేవాడుకాడు. వీరిని సాధించడం నా ఒక్కరివల్లనే అయ్యేది. వీరి పద్యపఠనకు ప్రత్యేక విశిష్టతవున్నది. అనవసరచోట్ల విరచకుండా, రాగం చెడకుండా, భావంచెడకుండా పద్యం చదివేవారు. నేంమాతంటుగూడ సన్మానం నా చేతులలో జరపడం నా భాగ్యం.

రావిప్రోలు

20 సం॥ లనాడు తిరుపతిని నాటక కళాశాలలో సువర్ణ కంకణ ప్రదానము జేసిన మహాశయుని ద్వారానే నేటి సన్మానం జరగడం ఈశ్వరుని సంకల్పమేమోనని నేను పరమానంద పరవశుడనై పోయాను ఈ రాజాగారు ఆ యుగంధర, కిర్ది పాత్రదారులలో మహాచక్రవర్తి నటకోశలుడు. చిత్రాధరామవిలాససభ 4 స్తంభాల్లోవారొకరు. ఆసభకుపూపాధ్యక్షులు. నన్ను 16 సంవత్సరాలు రాతోపదారంగా మేపినారు. సమానంగా చూచారు. అక్కడ పోషించారు. ఇక్కడ సత్కరించారు. ఆంధ్రసభ నన్ను గౌరవిస్తున్నదంటే నాకాయోగ్యత వున్నదో లేదో కాని వారి ఆదరాభిమానాలకు నాకృతజ్ఞతవందనాలు.

పి. వి. కృష్ణయ్యగారు

వీరే నేటి ఆంధ్రసభకు జీవగఱ్ఱ

తూములూరి సమర్పణ,

ఆదినారాయణయ్య తూములూరి బి.ఏ. గారు ఒక యింగ్లీషు నాటకాన్ని సమర్పిస్తూ యిలా అన్నారు. కళాభిజ్ఞుడు శివరామయ్యగారికిని సాహిత్యస్థాపకుడు దుర్గా శర్మగారికిని చూపాను. బాగున్నదన్నారు దుర్గావిమర్శకుడు మెచ్చుకుంటే ఒకబొట్టు రసమైనా వచ్చినట్టే మాట. ఈసభ గోల్డెన్‌జూబిలీకి యింకా మంచినాటకంవ్రాసే భాగ్యం నాకు కల్గుగాక.

నాట్యకళ

నాట్యకళనుగూర్చి పుపన్యసింపను దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రిగారు రానందున మన కాలేజి తెనుగు పండితులు దర్భా వెంకటకృష్ణమూర్తి యం,ఏ. గారిని ఉపన్యసింపగోరిరి. వారివుపన్యాససారం:

"కృష్ణసామ్యంతో అభరం నానే త్రసవద్దని, దీన్ని గూర్చి సాంతంగా వుపన్యసించాలంటే రాత్రికి జరుగవలసిననాటకం జరుగదు. కావున 1. 2మాటల్లో:

'గృహిణిని కృష్ణార్పణంచేశారు. ఇది చాలా ప్రమాదమైనమాట—

నటకుడు అనేదానికంటే నటుడనడమే మంచిమాట—

నేడు సతీవర్గం దొరకడంలేదు. చిత్తూరు కలెక్టరు ఒక నాటకానికి కాంచనమాల నాహ్వానిస్తే ఆమె తాను రావాలనని ఆనాటకానికివచ్చే మొత్తాన్ని రెట్టింపుగా పంపిందని విన్నాము. నిజమో అబద్ధమో! బొంబయి గవర్నరు తన జీతంకంటే యీ ఆర్టిస్టులకిచ్చే జీతమే యెక్కువ అని యేదో ఒక సందర్భంలో అన్నట్టుగూడా విన్నాము.

నాటకసమాజాలు రెండు కారణాలతో బ్రతకడంలేదు. అనైక్యత ఒకటి, కళాదృష్టి లేకపోవడం మరొకటి. నాకు తెలిసి టి.వి. సుబ్బారావుగారి ఇండియన్ డ్రమాటిక్ కంపెనీ ఒక్కటే బ్రతికియున్నది.

"పాత పుస్తకాలుచదువు, పాత స్నేహితులతో భాషించు, పాతకష్టైరే కావ్య" అన్న సామెత జ్ఞాపకానికొస్తుంది. సనసలులు జీర్ణంగా చదవరు. ప్రామిటింగ్‌మీద ఆధారపడతారు. అదితప్పు. చక్కగా పఠించవలెను. చదివింది అర్థంచేసికోవలెను. అట్లాలేకపోతే నటుడు ఆబాసపడతాడు. శ్రద్ధగా వినవలెననేదానికి శ్రీపెంబలెనవలెనని, భార్యకు రెండుమార్లు వమనం అయింది అనుటకుబదులు, రెండుమార్లు వచనమయింది అని వాకొన్న ప్రబుద్ధులున్నారు. పాపం అర్థంతెలియనియేర్పు. గగ్గయ్య జీర్ణంగా చదువుతారు. అందువల్లనే రాణిస్తారు. నాటకాల్లో పాత్రౌచిత్యం ముఖ్యం. యెవరేవిషయానికి పనికివస్తారో తెలియక అనర్హులుగూడ, నాటకాని ప్రాతులాడడం చాల అవశ్యం. భరతవేషధారి యేనాటివాడో, అతని వేషభాషలెట్టివో గమనించకుండా యీనాటి ననుకరిస్తే ఔచిత్యం చెడిపోతుంది.

పరిజ్ఞానం అవసరం. ఆట, పాట, మాట అభినయం యివి స్వయంగా కలుగవలసినవి. ఇతరుల వల్ల శిక్షితిడడం లాభంలేదు. స్వయంగా కొంత వుండే తర్వాత సలహాలు రాణిస్తవి. వేరువేరు సందర్భాల్లో కంఠస్వరం (Intonation) వుచ్చారణ మారవలెను. ఆ మార్పు నేను మాచినంతవరకు ఒక్క కాంచనమాలలో మాత్రం కనిపిస్తుంది. మరెక్కడా చూడలేదు. సహజత్వం కాంచనమాల సొత్తు.

ప్రాప్టర్లు చెప్పేది అరియున్నకు వినిపించడం ఒక దురలవాటు.

పాట. పద్యం.

పద్యాలు పాటలు పనికిరావని కొందరు వేరువేరు మతాలవారున్నారు. కావున కళాదృష్టితో చూస్తే నాటకం వీటిని బోధింపడానికి దృశ్యకావ్యం ఎక్కువ నచ్చుతుంది. నేటి నాటకాల ప్రదర్శనానికి ఆర్థికదృష్టేగాని, కళాదృష్టి కనిపించడంలేదు. ఆంధ్రసభవారు కళాదృష్టితో నాటక వ్యవసాయాన్ని సాగిస్తారని కోరుతున్నాను. ఆంధ్రసభతో [illegible] ప్రత్యక్ష సంబంధంలేకున్నా నాకు చిరప్రాప్యమైన [illegible] వ్యక్తియు ముత్తరాజు సుబ్బారావుగారి ద్వారానైనా సంబంధం వున్నదని తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షులు రాజమన్నారుగారి ఉపసంహారం

గృహిణీత్వంలో వివాదమొచ్చింది. జయలక్ష్మి వరించిందంటాము. అందరినీ వరించడం అవశ్యంగాదాఅట్లనే ప్రతి ఆంధ్ర కళోపాసకుడువరించవచ్చు.

ఆంధ్ర పుంలింగం. సభ స్త్రీలింగమన్నారు. ఇదివివాదమేమున్నది కృష్ణార్పణమస్తు అనడం తప్పులేదు. నాట్యకళ ధర్మార్థకామమోక్షమన్నారు. కావున అర్థమే కారణమనడం తప్పు. ఆంధ్రసభ సహస్రవర్షాలేగాదు, ఆచంద్రార్కం చిరస్థాయిగా నుండుగాక:

"మృత్యోమా అమృతంగమయ:
తమ సోమా జ్యోతిర్గమయ:"
ఓం శాంతి శాంతిః

సమాధానం.

రామకృష్ణరాజుగారు:— సాధారణంగా అన్నిటిని కృష్ణార్పణం అని సదుద్దేశంతోనే సమర్పిస్తున్నాం. అంటే భగవంతుడు కాపాడుగాక యనేయర్థంలోనే తీసికోవలెను.

వందనం.

రాత్రి 8-50 గంటలకు సభా సంఘాధ్యక్షులు ముంగమూరు సుబ్బారావుగారి వందనసమర్పణతో సభ సమాప్తమైంది.

నాటకం.

రాత్రి పురమందిరాన నరసకవి మోచర్ల రామకృష్ణయ్యగారిచే రచింపబడిన "ప్రచండభార్గవ" నాటకం ఆంధ్రసభవారిచే నటింపబడింది.

విజయాభిన.

మంచి టీచర్లు కావలె.

జాతీయాభిమానం, ఉత్సాహంగలిగి హయ్యరుగ్రేడుయోగ్యతగలిగి, జాతీయగీతాలు హిందీ వగైరా చెప్పగల్గ యువకులుగామున్నవారు కావలెను. జీతములు యోగ్యతనుబట్టి.

Box No. 13,
Zamin Ryot, Nellore.

ప్రకటన.

శ్రీ గాంధిజయంతి అక్టోబరు తే 2 ది అని తమకు తెలుసును. శ్రీ జయంతి సందర్భమున నూలు కానుకలు, సైకము, వారివారి శక్తికొలది యిచ్చి రశీదు పొందవచ్చును. యింకా సం॥ 1-కి 6 చిలపలు సంతున యిచ్చి సహకారులుగా చేరవచ్చును. రశీదులు యివ్వబడును. ఇట్లు,

అఖిలభారత చరఖాసంఘం - నెల్లూరు.

పక్షవాతమునకు-

PARALYSIS CURE (Regd)

మా మందు అమోఘంగా పనిచేస్తుంది. అవ్యాధి బాధనుండి మిమ్ము విముక్తులజేస్తుంది. దిగులు పడనవసరంలేదు. వారం మందు రు 7—0—0.

డాక్టరు బొమ్మా కేశవులు
(పక్షవాత స్పెషలిస్టు) - నెల్లూరు.

గూడూరులో ఇండ్లస్థలము అమ్మకము.

1 ఎకరా విస్తీర్ణము: సబ్‌కలెక్టర్ బంగళాకున్ను గవర్నమెంటు వింగాలీ ఫ్యాక్టరుకున్ను దగ్గర ఒక అంకణము 30 రూ॥ పైన Offers (ఆఫర్సు) మాత్రమే ఆలోచించబడును.

కె. యస్. మొదలియార్, అడ్వకేటు.
4 స్కూల్‌స్ట్రీట్, రంగనాథపురం
తెల్‌పట్ - మద్రాసు.

కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి పక్షవాత నివారిణీ డిపో.

మా "భువనేశ్వరి గుళికలు" (రిజిష్టర్డు)
పక్షవాతం, రుద్రవాతం, దద్దు, తిమ్మెర్లను త్వరలో గ్యారంటీగ కుదుర్చును. డా॥ కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి ఫోటో ట్రేడ్‌మార్కుగల ఔషధము మాత్రమే వాడుడు. ఇంతకు మించినది ప్రపంచములో లేదు.
8 రోజులకు ఔషధముల సెట్ రూ. 7—0—0.
ప్యాకింగ్ పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

కాకర్ల వెంకటప్పయ్య,
నేటివ్ డాక్టరు, పక్షవాత స్పెషలిస్టు,
188 కాకర్లవారిపేట, నెల్లూరు.

మనవి

ఆనందసుధ సమస్త వ్యాధులకు 8 ఔ॥ సీసా రు 3—0—0.

ఆరోగ్యసుధ సమస్త సెగ సవాయి వ్యాధులకు మేహములకు 60 మాత్రలు రు 4—0—0.

స్త్రీసుధ స్త్రీల సమస్త వ్యాధులకు 60 మాత్రలు రు 4—0—0.

Note:- మా 250 రకముల మందులను మా గ్రంథములను మానవ్వను మా ఏజంట్లు అందరివద్దను ఎల్లప్పుడు సిద్ధముగా నుండును.
డాక్టర్ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి & సన్సు,
రాజమండ్రి :: (M.S. M. RY.)

డోంగ్రేగారి బాలామృతము

బలహీనమైన బిడ్డలకు పుష్టియున్ను, బలమున్ను ఆరోగ్యము నిచ్చును.

Printed and Published by N. V. Rama Naidu, at the Zamin Ryot Power Press, Danduvari Street, Nellore.